AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 44 PHONE PARK 6407. WORCESTER, MASS., 4 d. lapkričio (Nov.), 1926 m. KAINA 5 CENTAI Vol. XII.

LIETUVOS SEIME EINA SMARKI KOVA UŽ KUNIGŲ ALGAS

Karės kapai apleisti Lietuvoje. Mussolinį šovė. Komunistų konvencija Maskvoje. Potviniai Belgijoje. Anglijos Darbo Partija laimėjo. Vokiečiai rupinasi atgaut kolonijas. Žemės drebėjimas Maniloje. Meksikos katalikai nekels revoliucijos. Kinai nesusitaikė. Ungarija kalba vienytis su Rumunija. Houdini mirė.

KOVA UŽ KUNIGŲ ALGAS

Einant Konstitucijos 94 paragrafu, valstybės pajamų ir išlaidų sąmata turi but patiekta Seimui svarstyt iki spalių mėn. 15 d. Kadangi Seimas patiektoje jam sąmatoje išlaidų poziciją paprastai nedidina, o tik mažina, ir tuo labiau neskiria kreditų nenumatytiems sąmatoje reikalams, besiartinant biudžeto suvedimo terminui, opozicijos eilėse pastebimas didelis susirupinimas: bus, ar nebus 1927 m. sąmatoje paskirti kreditai kunigų algoms?

Svarstant Seime 1924 m. Valstybės Kontrolės biudžeto vykdymo apyskaitą, paaiškėjo, kad esant valdžioje dabartinės opozicijos partijoms, Ministerių Kabinetas buvo susiaurinęs Vastybės Kontrolės teises tikrinti atskaitomybę iš tų sąmatos pozicijų, kurios liečia išlaidas tikybinėms įstaigoms išlaikyt. Čia Valstybės Kontrolei buvo pasiulyta tenkintis vien tikybinių organizacijų priekyje stovinčių asmenų (vyskupų, konsistorijų prezidentų, proierėjų, etc.) parašais pinigų gavime išlaidų orderių talonuose. Kitaip tariant, tikybinėms įstaigoms buvo nustatyta maždaug tokia atskaitomybės tvarka, kokia buvo taikoma prieškarinėje Rusijoje išlaidoms, skirtoms caro rumams išlaikyt ir, bendrai imant, reikalams, surištiems su "Jo didenybės" asmeniu.

Tokia priešinga veikiantiems įstatymams išimtis atskaitomybės atžvilgiu privertė Seimą paskirt tam tikrą reviziją patikrint, ar tikrai valstybės lėšos yra sunaudotos tiems reikalams, kuriems jos yra skirtos.

Reikia pabrėžt, kad už dvasiškijos algas opozicija labai atkakliai kovoja.

Maža to, kad šitų algų atėmimą opozicijos žmonės siekia aiškint sodžiuje, kaipo bažnyčios ir tikėjimo griovimą. Pakilus valstybiniam musų sodiečio susipratimui, sunku dabar opozicijai liaudį įtikinti, kad nemokant kunigams algų, bažnyčia sugrius. Todel ieškoma kitų kelių nustatyt plačiuosius gyventojų sluogsnius prieš dabartinę vyriausybę.

Jau kurį laiką opozicijos spaudoje keliamas klausimas apie santykių su Vatikanu atnaujinimą. Prie to klausimo, po to, kai Vatikanas savo konkordatu su lenkais padarė Lietuvai didžiausią skriaudą, opozicija, žinoma, eina labai atsargiai.

Išpradžių buvo įdėtos spaudoje dvi ar trys rezoliucijos iš provincijos, reikalaujančios "sutvarkyt" santykius su Vatikanu, paskui tuo klausimu išnešė nutarimą katalikų darbuotojų konferencija Kaune, ir tik tada opozicija pradėjo kalbėt apie santykių atnaujinimą su Vatikanu iš Seimo tribunos.

Suprantama, kad opozicijai nepatogu buvo įrašyt tą klausimą į savo interpeliaciją. Bet interpeliuodama vyriausybę del dvasiškijos algų sulaikymo, krikščionių demokratų frakcija jau spalių mėn. 8 d. posėdyje plačiai pasisakė ir del santykių su Vatikanu. Buvusis ministeris pirmininkas d-ras L. Bistras paskelbė ir kai kuriuos dokumentus, turinčius įrodyt, kad buvusioji vyriausybė yra jau viską padariusi tam, kad santykiai su Vatikanu, nutrukę po Lietuvos vyriausybės protesto prieš Vilniaus ir Seinų vyskupijų priskyrimą Lenkijai, vėl butų atnaujinti.

Tačiau iš tų dokumentų teko daugiau įsitikint tame, kad esant valdžioje krikščionim demokratam, santykiuose su Vatikanu valstybės ir tautos garbės tikrai nežiurėta.

Tokio pat įspudžio, tur but gavo iš d-ro L. Bistro išvedžiojimų ir pati opozicija. Todel, nelaukiant diskusijų del atsakymo į interpeliaciją galo, tą pačią dieną, Vilniaus gedulio išvakarėse, buvo griebtasi priemonės, taip charakteringos dabartinės opozicijos partijoms, butent, Respublikos Prezidentui buvo įteiktas naujai paskirtų vyskupų konferencijos raštas, kuriame prikišama vyriausybei, kad nepripažindama naujai įsteigtų vyskupijų, ji skelbianti karą bažnyčiai.

Raštas, kaip matyt iš jo paskelbto "Ryto" 229 Nr. teksto, nori atremt tuos argumentus, kurie yra pavartoti vyriausybės atsakyme į interpeliaciją toje dalyje, kuri liečia dvasiškijos algas.

Skaitant šitą vyskupų memorandumą, netyčia atsimeni tą vyskupų raštą—atsišaukimą į tikinčiuosius, kurs buvo skaitytas visose Lietuvos bažnyčiose paskutinį sekmadienį prieš rinkimus į trečiąjį Seimą. Tuomet, gegužės mėn. 2 d., Lietuvos katalikai priderama pagarba išklausė savo dvasiškų ganytojų patarimą rinkimų reikalais ir gegužės 8—10 d. pastatė prie valdžios vairo dabartinę koaliciją. Tad ar gali but daromi priekaištai vyriausybei, kuri vykdo ją pastačiusios liaudies valią, už tai, kad ji santykiuose su Vatikanu daboja valstybės reikalus?

("Lietuvos Žinios")

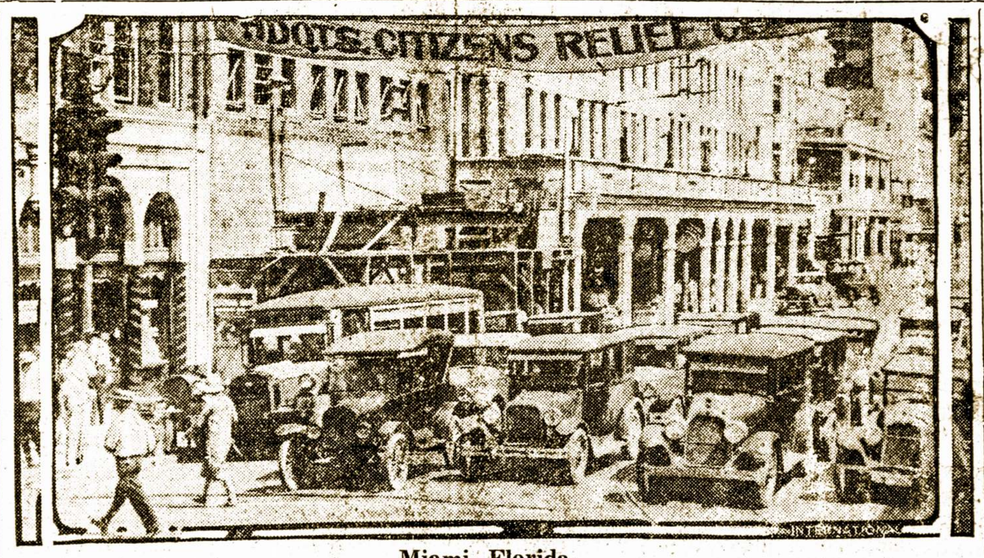

Miami, Florida

Po didelės viesulos greitai vėlei prieinama į tvarką, viskas kas buvo sugadyta, be ztidėjimo yra sutaisoma ir gyvenimas eina savo keliu.

KARIŲ KAPŲ IŠNIEKINIMAS

Digriai, Garliavos v., Kauno apskr. Ukininko A. P. lauke vokiečiai palaidojo keliasdešimtis rusų ir vokiečių užmuštų karo metu kareivių. Vokiečiams dar tebesant Lietuvoje tie kapai buvo kiekvienais metais pavyzdingai prižiurimi. Buvo aptverta tvorelė, pasodinta jaunų medelių ir pastatyta kiekvienam kariui mediniai kryžiai. Vokiečiams išėjus kapai nežmoniškai pradėta niekint: išardyta, medeliai išlaužyti, o patys kapai net kiaulių knisami.

Visa užsimiršę turime prisimint, kad ten palaidoti mu sų artimų kunai ir neprivalome jų niekint. Tas reiškinys daro blogą įspudį kiekvienam Tėvynės gynėjui, nes mato, kad ir jį toks likimas gali ištikt. Gėda lietuviams! Tad sudrauskime begėdžius ir neleiskime teršt lietuvių tautos vardą, nes toks elgėsys yra tikrai laukinių darbas. Pasaulinio karo metu, siaučiant kruvinoms kovoms tarp prancuzų ir vokiečių, prancuzų lakunų atstovai su didžiausia iškilme laidojo užmuštą savo pavojingiausią oro priešą vokiečių lakunų leitenantą Richthoefen'ą.

Pagal esančius Vokietijoje žuvusių karių planus ir metrikus atvažiavę į Digrius iš Vokietijos tuose kapuose palaidotų karių tėvai ir giminės iš karto nenorėjo tikėt, kad tai karių kapai, bet vėliau įsitikinę verkė matydami tokį nežmonišką niekinimą jų sunų kapų ir kaltininkus pavadino laukiniais (visai teisingai). Išvažiuodami prašė nors gyvulių neleist ir žadėjo iš Vokietijos atsiųst geležinę tvorelę ir cemento kryžius.

Neleiskite niekint karių kapų turį čia pareigos tai padaryt.

("Vienybė")

ANGLIJOS DARBO PARTIJA LAIMĖJO

London, Angl., lapkr. 1. — Įvykusiuose rinkimuose del miestų ir apskričių tarybų, Darbo Partija parodė žymius laimėjimus. Iš 300 apskričių, laimėta 120. Kaipkur, konservatyvai ir liberalai, sujungę savo spėkas, įstengė atsilaikyt prieš darbiečius.

ŠOVĖ MUSSOLINĮ

Roma, lapkričio 1.—Žinios praneša, kad laike apvaikščiojimo fašistų pereitą sekmadienį šeštu kartu tapo šautas Mussolini, bet šovikas nepataikė ir pats šovikas ant vietos tapo nulinčiuotas — užmuštas. Šoviku buvo jaunas vyras dar tik 15 metų amžiaus Antanas Zamponi. Atsitikimas atsibuvo mieste Bologna, po pašventimo didelio kolisėjaus, begrįžtant Mussoliniui ant stoties išvažiuot. Mussolinį jau šeštu kartu bando nužudyt, bet vis nepasiseka. Jis varo savo darbą ir turi labai daug pasekėjų. Matosi, kad viduryje Italijos gyvenimas šiek tiek pagerėjo del jo valdžios.

POTVINIAI BELGIJOJE

Brussels, Belg., lakpričio 1.—Žinios praneša apie didelius potvinius Belgijoje, apielinkėse Mause Samgre ir Ourthe laukuose. Gyventojai apleido savo namus, nes vanduo iškilo ant devynių pėdų su greitumu vieno colio kas valandą. Daugiausia blėdies padaryta apielinkėje Dinaut, Huy, Flemelle ir Jamepple, kur stubas pasėmė iki antro gyvenimo. Daugelį žmonių turėjo gelbėt policija ir kariumenė. Laukai ir ganyklos tapo užsemtos. Vanduo iškilo iš priežasties labai daug lietaus ir upių potvinių.

KOMUNISTŲ KONVENCIJA MASKVOJ

Maskva, lapkr. 1.—Komunistų Partijos konvencijoj kalbėjo Trockis, Kamenevas, Stalinas, ir kiti. Konvencija buvo didelės politinės svarbos, nes Opozicija ir Centralinis Komitetas, kurių nesutikimai grąsino įvykdyt dideles perversmes, maždaug susitaikė. Kamenevas kalbėdamas pirmiausia, pareiškė, kad opozicija nenorėjo kovot su Centraliniu Komitetu už principų klausimą, bet tik norėjo suteikt išaiškinimą sunkiųjų problemų. Jis tiki, kad butų naudinga, jei Komitetas priimtų opozicijos patarimus rimtai ir naudotų juos partijos ar šalies gerovei. Trockis, Smilga, ir Sokolnikovas, visi opozicijos nariai, savo kalbose pareiškė savo ištikimybę ir norą užbaigt nesusipratimus.

UNGARIJA KALBA VIENYTIS SU RUMUNIJA

Vienna, spal. 28.—Rumunijos ministeris Transilvanijai, M. Grozea, pareiškė spaudai, kad gali but pamato kalboms apie Ungarijos susivienijimą su Rumunija. Prieš įvyksiant tai, yra reikalinga išrišt visus naminius klausimus (kurių nemaža). Tuomet, jei žmonės sutiktų, but galima įvykdyt projektą. Vienas karalius valdytų abi šalis. Tariama vėl sugražint įpėdinio galę Rumunijos buvusiam karalaičiui Karoliui, ir statyt jį į karalio kandidatus tariamai dvigubai karalystei.

KEIS SOVIETŲ TAKTIKAS

London, Angl., lapkr. 1.—Juozas Stalin, vadas Centralinio Sovietų Rusijos Komunistų Partijos Komiteto, nusprendė pakeist Sovietų valdžios užsienio taktikas. Jis sumažins komunistų propagandos varymą užsieny, bandys gaut Suv. Valstijų ir kitų šalių de jure pripažinimą, atmokės Rusijos skolas užsieniams, ir bandys užtraukt naujas paskolas iš užsienių šalių pagerinimui šalies industrijos.

ŽEMĖS DREBĖJIMAS MANILOJE

Manilla, Filipinuose, lapkr. 2 dieną žinios praneša apie žemės drebėjimą jau penktu kartu laike savaitės laiko. Žemės drebėjimas išgasdino labai gyventojus, kurių dauguma apleido gyvenimus, kad prasišalint nuo užgriovimo.

VOKIEČIAI RUPINASI ATGAUT KOLONIJAS

Geneva, lapkr. 1.—Tautų Sąjungai prisieis išrišt labai jautrų klausimą del Vokietijos teritorijų atidavimo. Nors Vokietija dar nepareiškus atvirai, betgi aiškiai žinoma, kad Vokietija trokšta atgaut teritorijas, kurių neteko per karą. Išrišt klausimas bus sunku, nes šalįs, kurios turi mandatus ant minėtų teritorijų vargu benorės atgražint jas Vokietijai. Kaip-kurios teritorijos pačios pareiškė savo nenorą tekt vėl po Vokietijos valdžia. Yra spėjama, kad Tanganyika, Rytinėj Afrikoj, dabar po Anglijos mandatu, bus atiduota Vokietijai.

MEKSIKOS KATALIKAI NEKELS REVOLIUCIJOS

Meksiko miestas, lapkr. 1. —Romos katalikų Bažnyčios vyriausybė paskelbė, kad Romos katalikai nerengia jokios revoliucijos prieš Meksikos valdžią. Revoliucijos paskalos pasklydo nuo to, kad valdžia atrado tam tikrą sandelį kareiviškų vėliavų ir suėmė kelis vadus, kurie nudavė, kad yra rengiama revoliucija, ką dabar katalikų bažnyčios vadovybė užginčija.

KINAI NESUSITAIKĖ

Pekinas, Kinija, spal. 29.—Taikos tarimąsi tarp šiaurinių ir pietinių fakcijų vadų Sun Chung-Fang ir Chiang Kai-Shek, nutruko. Mušiai vėl prasidėjo įvairiose vietose. Pulkai stiprinami iš abiejų pusių.

AREŠTAVO KUNIGUS

Merida, Yucatan, Meksika, lapkr. 1.—Keli kunigai buvo areštuoti, kaltinami už slaptai laikymą mišių už mirusius. Juos suėmė privatiniuose namuose, kartu su įnamiais. Sekmadieny katalikų rezidencijos buvo papuoštos gėlėmis ir iškabomis su parašais "Lai gyvuoja Kristus, Karalius." Ant rytojaus šalia tų iškabų rasta pakabinta plakatai "Lai gyvuoja Plutarco Elias Calles."

HOUDINI MIRĖ

Detroit, Mich., spal. 31. — Harry Houdini, garsiausis pasauly magikas, numirė ligoninėj po dideliai operacijai. Jis buvo atsižymėjęs savo gabumu atsiliuosuot iš bile kokių pančių, ar skrynių. Be savo gabumų magikoj, Houdini pasišventęs buvo iškelt visus neteisingus spiritualistus, kurie mulkino žmones.

RINKIMŲ PASEKMĖS

Mass. valstijoj, gub. Alvan T. Fuller republikonas, vėl išrinktas gubernatorium. Senatoriu išrinktas David I. Walsh, demokratas, kongresmanais Stobbs ir Foss, republikonai. New York valstijoj demokratai laimėjo.

Žinios iš Lietuvos

Lietuvos geležinkeliečių suvažiavimas

Kaunas, spalių 9, 10 ir 11 d. š. m., Kaune atsibuvo Lietuvos Geležinkeliečių Darbininkų ir Tarnautojų Profesinės Sąjungos skyrių atstovų visuotinas suvažiavimas. Pirmasis suvažiavimo posėdis 9 spalių prasidėjo 11 val. Zytieičų salėje dalyvaujant 65 atstovams ir nemažai svečių, atėjusių pasiklausyt suvažiavusiųjų geležinkeliečių sprendimų.

Susirinkus atstovams salėn, suvažiavimą atidarė pil. Šulaitis, pasakydamas trumpą prakalbą, kurioje buvo nušviesta geležinkeliečių prof. sąjungos istorija.

Po sąjungos pirmininko pil. Šulaičio prakalbos, prasidėjo visa eilė sveikinimų, nuo įvairių sąjungų atstovais. Pirmuoju, sveikino geležinkeliečių suvažiavimą tam tyčia atvykęs iš Rygos, Latvijos Geležinkeliečių Profesinės Sąjungos pirmininkas ir seimo narys pil. Z. Po latvių atstovo, sveikino suvažiavimą Lietuvos Profesinių Sąjungo Centro Biuro pirmininkas pil. Freimonas ir daug kitų atstovų.

Užsibaigus triukšmingiems sveikinimams, buvo išrinktas suvažiavimo Prezidiumas, kurio pirmininku buvo pil. Juchnevičius, Radviliškio skyriaus atstovas. Išrinkus suvažiavimui prezidiumą, prasidėjo svarstymas patiektosios dienotvarkės ir pirmąja suvažiavimo diena, buvo apsvarstyti ir išrišta nemažai didesnės ir mažesnės reikšmės klausimų ir išrinkta Centro Valdyba iš 11 žmonių. Centro Valdybon likosi išrinktais šie asmenįs: Šalaitis, Butkus, Jakštas, Galkauskas, Kaminskas, Palaitis, Juchnevičius, Zinkevičius, Čibirka, Knašas, Sperskis. Vėliau jie pasiskirstė pareigas sekamai: pirmininku Šalaitis, vicepirmininku Galkauskas, sekretorium Butkus, kasininku Palaitis. Sulig savo pažiurų yra socialdemokratai.

Antraja suvažiavimo diena, sekmadienį, 10 spalių buvo išrinkta Sąjungos Centro Valdybai kandidatai iš 5 žmonių ir Revizijos Komisija iš 3 narių, ir be to apsvarstyta ir išspręsta nemažai svarbių klausimų.

Minėtaja diena, 10 spalių, suvažiavimo posėdžių, iš bolševikų pusės daugiau negu per kitas dienas, teko patirt obstrukcijų. Neminiant jų keltojo triukšmo, iš paties ryto atėjo į salę paskilbęs bolševikas V., kuris gavęs žodį iš pradžių neva sveikino geležinkeliečių suvažiavimą, metalistų profesinės sąjungos vardu, bet tolimesnėje savo kalboje jis ėmė neigt socialdemokratų vadus, del ko suvažiavimo dalyviai labai pasipiktino ir griežtai pareikalavo, kad jis tuč tuojau išsinešdintų iš susirinkimo, ką pastarasis ir padarė, apleisdamas salę.

Vakariniam posėdyje 10 spaliu, suvažiavimas be išrištųjų keletos klausimų, beveik vienbalsiai nutarė prisidėt prie socialdemokratinio profsąjungų Amsterdamo Internacionalo. Prieš šį nutarimą tebalsavo vos vienas atstovas ir 3 susilaikė, iš ko labai aišku, kad geležinkeliečiuose bolševikai tuo tarpu neturi jokio pasitikėjimo.

Pirmadienį, 11 spalių, geležinkeliečių suvažiavimas išrišė svarbiausius ekonominius klausimus, kurių tarpe buvo išrištas ir atlyginimo klausimas, nustatant 200 litų mėnesiui pragyvenimui minimumą (mažiausia alga) ir pagalios 2 val. po pietų suvažiavimo posėdžiai užsibaigė ir jo dalyviai išsiskirstė.

Geležinkeliečių Profesinė Sąjunga, ligi atsibuvusio suvažiavimo savo skyrių jau turėjo 32, o narių daugiau 4000. Po suvažiavimo, kiek tenka patirt, skyrių ir sąjungos narių skaičius vėl pasidaugino.

Sąjungos narys.

Keista vagystė

Kaunas. Pil. X, gavęs užmiesty, Septintame Forte (netoli Centralinio Valstybinio archyvo) žemės sklypą, ir dar neturėdamas ten jokių triobų, praėjusiam pavasaryje užvedė sodą, prisodindamas apie 50 medelių, obelių bei kriaušių (grušių).

Pil. X, savo naujai užvestąjį sodą tiek buvo pamylėjęs, jog nebuvo tos dienos, kad jis nebutų jo aplankęs ir neretai net po du kartu dienoje, ypač vasaros metu, jis kas dieną laistė medelius ir stropiausiai juos prižiurėjo, niekad nemanydamas, kad kas tokio blogo su jais gali nutikt, bet likimas nulėmė visai kitaip. Nakty iš 7 į 8 d. šio spalių mėnesio, kokie tai piktadariai visas 50 obelaičių išrovė ir nežinia kur jas nugabeno.

Pil. S, padarytaja jam tokia barbariška skriauda, tiek yra sujaudintas ir pasipiktinęs, kad stačiai nebeturi noro statyt ant to žemės sklypo nė namų.

Ar gi tai dar bereikia keistesnės vagystės, kad piktadariai ryžosi net tokią daugybę medelių išraut.

Lietuvos Sunus.

Triukšmingas Kauno bedarbių susirinkimas

Kaunas, sekmadienį, 10 spalių, 1 val., Liaudies namų salėje, Vienybės Komitetas (bolševikai) surengė bedarbių susirinkimą. Didelė salė prisirinko pilna žmonių, kurių tarpe dalyvavo nemažai ir dirbančiųjų, kas buvo galima matyt iš jų veidų ir apdaro.

Atidarius susirinkimą, išstojo visa eilė kalbėtojų. Visų pirma buvo padaryta pranešimai, apie esamąją Kauno bedarbių padėtį. Iš padarytų kalbėtojais pranešimų pasirodė, kad bedarbių padėties esama gana sunkios, butent: prie viešųjų darbų jiems teduodama dirbt tik po 3 dienas savaitėje ir už 8 val. darbo dieną, gauna atlyginimo po 6 litus, darbai daugiausia esą biaurųs, nes reik kast šlapią purvyną ir tt.

Po pranešimų apie bedarbių padėtį, buvo pasakyta daug smarkių prakalbų ir priimta visokių rezoliucijų bei nutarimų. Bedarbių buvio pagerinimo reikalu, padaryta sekanti nutarimai: bedarbiams duot darbą visas 6 dienas savaitėje, už darbą vietoj dabar mokamų 6 litų už dieną, turi but mokama 8 litai ir kad mokestis butų lygus vyrams ir moterims, prie viešųjų darbų darbas tegali but tik padienis, bedarbių vaikai lankantieji mokyklas, turi but aprupinti knygomis ir maistu, duot bedarbiams dykai butus ir tt.

Politikos reikalais, susirinkime irgi buvo pasakyta daug smarkių prakalbų ir griežtų smerkimų valdžios ądresu. Be kito ko buvo pranešta, kad esą areštuoti bent 3 jų aktingiausi draugai: Glavackas, Višniauskas ir Šakalys. Po tokio pranešimo buvo priimta rezoliucija, kurioje griežtai reikalaujama, kad paminėtieji areštuoti piliečiai, tuojaus butų paliuosuoti. Vienas iš kalbėtojų, rusas pil. C., begindamas areštuotus savo bendradarbius tarp kito ko pasakė: "Draugai, tai neleistinas dalykas, kad mųsų geriausis draugas ir uoliausis kovotojas kaip Glavackas, sėdėtų kalėjime, geriau vietoje vieno Glavacko, tesėdėtų kalėjime Paplauskai bei Plečkaičiai (socialdemokratai ir aktingi veikėjai).

Tolimesnėje savo kalboje, tas patsai rusas pil. C., atpasakojęs Liaudies namų istoriją, ir nurodęs buk tai tariamuosius namus valdo kunigas X, įnešė pasiulymą, kad tie namai turi but atiduoti darbininkams, kuriuose jie darytų visokius susirinkimus ir ką tik norėtų. Baigdamas Liaudies namų reikalu savo prakalbą, pil. C. demonstratyviai sušuko: "Tegyvuoja darbininkų valdžia ant šio namo!" Po pil. C. tokios triukšmingos prakalbos gausingu rankų pakėlimu, buvo priimta rezoliucija, kurioje sakoma: kad Liaudies namai turi priklausyt darbininkams.

Po visų nutarimų ir priimtų rezoliucijų, tapo išrinktas Bedarbių Komitetas, kuris turės kovot už pagerinimą bedarbių buvio. Be aukščiau aprašytų bedarbių susirinkimo kalbų bei nutarimų, labai pažymėtina pil. Vilčinsko prakalba, kuris gerai išpėręs kailį seimo atstovui J. Plečkaičiui ir kitiems socialdemokratams, neva už skaldymą darbininkų vienybės ir profesinių sąjungų, padarė išvadą, kurioje pabrėžiama, kad tam darbininkų vienybės ardymui turės but padarytas galas, ir jo įvykdymui esą du keliai butent: ar socialdemokratų vadai privalo pripažint bendrą frontą, arba kaipo darbininkų iegų skaldytojai, turi but išmesti iš darbininkų eilių.

Toliau dar buvo padarytas nutarimas ir priimta rezoliucija, kurioje reikalaujama: kad tuojau but už registruota Darbininkų Partija ir kitos organizacijos.

Kauno lietuvis.

P. S. Vėliausiomis žiniomis, pil. Pijus Glavackas iki teismo paliuosuotas po užstatu, apie ką praneša ir patys bolševikai, per savo laikraštį "Darbininkų Atstovą" 22 Nr. iš 16 spalių, š.m.

Pranešdami, apie Glavacko paliuosavimą priduria: "Mes sveikiname draugą apleidusį Kauno kalėjimo urvus! Suruoštos prieš P. Glavacką provokacijos ir kaltininkai reikia iškelt viešumon."

Kauno lietuvis.

Nusišovė technikas

Kaunas.—Antradienį, 12 spalių 12 valandą nakties, Vaisių gatvės 16 Nr., savo bute paleidęs iš revolverio į gerklę kulką nusišovė Geležinkelių Valdybos, Kelio Tarybos technikas, apie 28 m. amžiaus jaunikaitis Kajetonas Grudžinskas.

Nusižudymo tikroji priežastis tuo tarpu dar neišaiškinta, bet gi kalbama, kad tai esanti nevykusi meilė. Velionis K. Grudzinskas lankė universitetą ir šiais mokslo metais, jau butų baigęs inžinieriaus mokslą.

Nenormalus ir gana liudnas reiškinys, jei inteligentija, tas ateities žiedas, daro tokius dalykus.

Lietuvos sunus.

Nubaudė siuntinių "kontrolierių"

1925 m. kovo mėn. 24 dieną, Biržų apskr. II-ros nuovados policijos viršininkas gavo 239 šaulių burio vado Jono Dilevičiaus pranešimą, kad Vaškų pašto įstaigos viršininkas Antanas Jakavičius atidarinėja pašto siuntinius ir laiškus ir išiminėja iš jų pinigus bei vertesnius daiktus.

Šakių nuovados viršininkas padarė Jakavičiaus bute ir pašto įstaigos raštinėje kratą ir surado ten daug įvairių svetimų daiktų, daugiausia moteriškų drabužių ir parėdnių, tarp kurių moterišką aukso laikrodėlį, aukso apyrankį ir aukso žiedą. Dalis tų daiktų buvo rasta pašto įstaigos geležinėje spintoje. Morta Jakavičienė, Antano Jakavičiaus žmona, pareiškė policijai, kad visi tie daiktai yra ne jų, bet jos vyro išimti iš gautų į pašto siuntinių.

Tardant Antanas Jakavičius prisipažino kaltas vien tik atidarinėjime siuntinių ir pasisavinime iš jų svetimų daiktų ir, paneigdamas savo kaltę atidarinėjime laiškų ir išėmime iš jų pinigų, pareiškė, jog rastus pas jį daiktus, paėmęs iš siuntinių, materialio skurdo verčiamas, nes iš gaunamos algos buvę sunku pragyvent.

Š. m. rugsėjo 27 dieną, Panevėžio Apygardos Teismas, išnagrinėjęs Antano Jakavičiaus bylą, nuteisė jį 1 metams ir 1 mėnesiui.

Kaip vagišiai sunaudojo Lietuvos beverčius pinigų pavyzdžius

Spalių 1 dieną Lietuvos Bankas praneše, kad iš minėto banko operacijų salės nežinomi piktadariai pavogė du rėmus su banknotų beverčiais pavyzdžiais nuo 1 iki 100 litų imtinai ir nuo 500 šimtų iki 1000 litų.

Padarytomis kriminalės policijos valdininkų pastangomis šią vagystę pavyko greit išaiškint ir sulaikyt kaltininkus, kurie pasirodė esą: žinomi vagys Steponavičius Stasys ir Dirgela Alfonsas, abu Kauno gyventojai. Tardomi jie kaltais vagystėje prisipažino ir pareiškė, kad rugsėjo mėn. 26 d. abu bendrai susitarę apie 9-10 val. vakaro, įlindę į banką per atidarytą langą iš Maironio g-vės, išnešė du rėmu su minėtais banknotų pavyzdžiais, nusinešė už Karo muziejaus į vieną išeinamą vietą, ten juos sulaužę pavyzdžius išėmė, o rėmus numetė. Tą pat vakarą užėjo į vieną Laisvės Alėjoj restoranų ir tuoj įkišo 100 litų banknoto pavyzdį. Sekančią dieną, 27. IX. jie pėsti išvyko į Mauručių stotį, ten vienoj krautuvėj įkišo antrą 100 lt. banknotinį pavyzdį, ten pat vienoj alinėj įkišo 50 lt. pavyzdį, Mauručių stoties kason įkišo trečią 100 litų pavyzdį. Nuvažiavę į Kazlų-Rudą ten ir vėl įkišo ketvirtą 100 lt. pavyzdį. Nuvažiavę į Virbalį, įkišo 500 lt.banknotinį pavyzdį, antrą 500 pavyzdį įkišo Išlandžių dvare netoli Garliavos miesto, Kauno apskričio. Be to už iškeistus pinigus jie nupirko kiekvienas sau po ploščių—paltą. Spalių 1 d. jie buvo sulaikyti Kauno gatvėse ir dabar patalpinti Kauno S. D. kalėjime. ("L. Ž.")

—o—

Įvairios Žinios

Žemės drebėjimo pasekmės

Leninakan, Armenija. — Baisus žemės drebėjimas tęsiantis per visą sąvaitę, paliko visą Leninakano apielinkę liudniausioj padėty. Žmonių gyvybių aukų suskaitliuota virš 1500, iukstančiai šeimynų liko be pastogės, be maisto ir drabužių. Apart to šaltam orui užėjus, įvairios ligos platinasi ir ima savo aukas. Artimų rytų pašelpos organizacija deda visas pastangas, kad pagelbėt skaudžiai nukentėjusiam Armenijos kraštui.

Apvogė Amundseną

Oslo, Norv. — Kapitonas Roald Amundsen, žinomas šiaurės žemgalio tyrinėtojas, tapo auka nežinomų vagių. Griždamas iš savo paskutinės ekspedicijos jis išsiuntė 200 skrynių su įvairiais tyrinėjimo instrumentais,žemlapiais, kamerom, filmom ir užrašais iš Seattle, Wash. į Norvegiją. Kuomet skrynios atėjo, jos atrodė cielos, tačiaus viduje jų rado tik popieras ir šiaudus. Mano, kad vagystė atsitiko ant Kanados rubežiaus. Amundsenui tiek nusisekė, kad svarbiausius dalykus jis siuntė kitu keliu.

Angliakasių straikas baigiasi

London, Ang. — Šešių mėnesių Anglijos angliakasių straikas artinasi prie galo. Straikieriai turi viltį, kad nepoilgam pasibaigs ir pertrauktas darbas prasidės. Trade Union kongresas rado kelią prie taikos, kuri galutinai užbaigs nesutikimus. Apie 270,000 angliakasių jau grįžo prie darbo.

Rusija perka Kanados avis

Montreal, Kan.—Patyrimo tikslu 22 Kanados avis nusiųsta laivu Hyacinthus iš-Montreal į Leningradą. Sovietų valdžia nupirko avis del veislės, kartu su avimis nupirko 1000 Kanados arklių.

Kunigaikštis ruošiasi prie vestuvių

Brussels, Belg.— Belgijos sosto įpėdinis kunigaikštis Leopoldas ruošiasi prie sutuoktuvių su Švedijos kunigaikšte Astrida, kurios atsibus 10 lapkričio. Kunigaikštis yra 25 metų amžiaus. Visą savo gyvenimą jis buvo mokinamas ir ruošiamas prie atatinkamo šalies vadovavimo, kuomet jam teks užimt Belgijos sostą. Delei vestuvių dovanos tautos fondui tapo sudovanota į 200,000 frankų, taipgi daug brangių dovanų sukrauta į naujavedžiams paskirtą karališkų palocių skyrių.

Belgijos pinigai pakils

London.—Delei Belgijos franko pastovumo palaikymo, Anglijos valdžia paskolins Belgijai 7,250,000 svarų, išleidus paskolos bonus. Pardavinėjimas bonų ir jų pirkimas ėjo taip smarkiai, kad į kelias valandas buvo visi išparduoti.

Laivai pavėlavo

Cherbourg, Franc. — Vėtros ir bangos ant Atlantiko didžjurių sutrugdė laivų kelionę. Milžinas Leviathan pavėlavo 12 valandų. Laivas president Harding raportavo, kad turėjo kovot su bangom ištisas 1200 mylių. Keli mažesni laivai pagauti vėtros ant kelio, patiko pavojų, tačiaus didelių nelaimių neatsitiko.

Pašelpė straikuojančius

Maskva, Rus. — Atsižvelgiant į Anglijos Angliakasių Federacijos atsišaukimą pagelbėt straikuojantiems angliakasiams Rusijos Trade unijos nusiuntė milijoną rublių pašelpos. Unijos pirmininkas Michail Towski kalbant į komunistų partijos kongresą, pareiškė, kad į uniją priklauso 9 milijonai narių, iš kurių vienas milijonas neturi darbo.

Lietus ir tvanas

Brussels, Belg.—Smarkus lietus pylė per kelias dienas beveik po visos Belgijos šalį ir užsibaigė palikdamas liudnus ženklus savo darbo. Upių vanduo pakilo ir užpylė apielinkes , padarydamas daug nuostolių. Ypatingai nukentėjo apielinkė Charleroi, kur judėjimas, susinešimas ir išdirbystė turėjo sustot. Nelaimė ir nuostoliai panašus pernykščiams Europos šalių tvano.

Gelžkelio nelaimė

Boulogne, Fran. Apie 12 ypatų sužeistų ir viena netekusi gyvybės iš priežasties susimušimo traukinių prie Leancourt stoties.

Išsiveržimas vulkano

Tokio, Japonija. Kalno Tarumae vulkanas ant salos Hokkaido išsiveržė su baisia iega išmesdamas dumus ir akmenis 10,000 pėdų aukštyn. Pelenai kritą ir apipylė visą apielinkę ant daug mylių ploto, kartais juos nunešdavo į 120 mylių tolumo. Išsiveržimas iš kalno lavos atsibuvo prie didelių, panašių artilerijos šaudymų, užimo ir trenksmų. Trys namai pakalnėje sugriauti, bet nieko neužmušė. Žmonės bėgo iš namų į gatves ir į laukus.

Blogas oras

Paryžius, Franc.—Audros, ir lietus siaučia po visą Centralinę Europą. Jas seka sniegų viesulos, ledų audros arba kitokio pavidalo oro nelygumai, kurie visur palieka nemalonius ženklus. Tie oro apsireiškimai priskaitomi įtekmei prisiartinimo planetos Marso prie žemės ir pastarųjų žemės drebėjimų.

Apvogė amerikiečius

Roma, Ital. — Turtingi new-yorkiečiai ponas ir ponia H. Rogers nusisamdę Florencijoj villą, tapo apvogti. Išnešta jiems į $13,000 vertės brangenybių ir kitokio turto. Policija nužiuro Rogerso tarną pagelbėjant vagystėje.

13 mėnesių metuose

Geneva, Šveic.—Tarptautiška Kalendorių Sąjunga praneša, kad daugelis firmų Europoj ir Amerikoje vartoja 13 mėnesių kalendorių palengvint sąskaitų vedimą. Sąjunga darbuojasi, įvest nuolatinį, visur vartojamą 13 mėnesių metų kalendorių. Kiekvienas mėnesis turėtų po 28 dienas.

Du broliai prigėrė degtinėje

Benton Harbor.—Du broliai Sam ir Frank Dimaria prigėrė savo išdirbystės degtinėj, kuomet varydami baltakę abudu įpuolė į kubilą. Policijai susekus nelaimę, pasirodė, kad broliai Dimaria turėjo didžiausią tos valstijos bravarą.

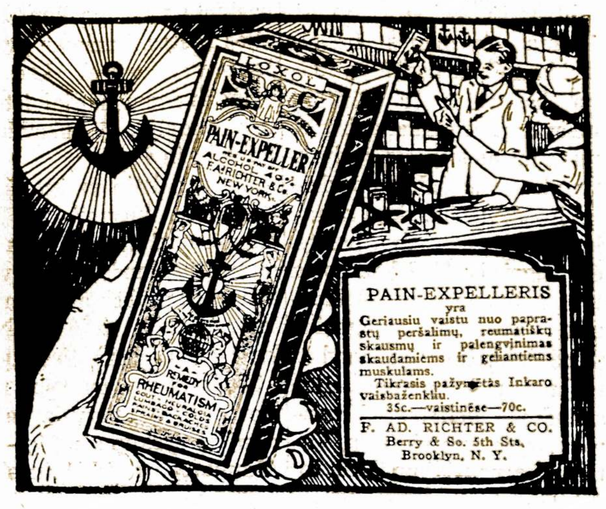

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

by

M. PALTANAVIČIA,
14 Vernon Street, Worcester, Mass.

Yearly subscription: In United States— — — — — — — — $2.50
In Foreign Countries— — — — — — — — — — — — — — $3.00
Single copies— — — — — — — — — — — — — — — — — — 5 cents
Advertising rates on application

AMERIKOS LIETUVIS
Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas

per

M. PALTANAVIČIA,
14 Vernon Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose— — — — — — — — $2.50
Kitose valstybėse— — — — — — — — — — — — — — — $3.00
Pavieniai egzemplioriai— — — — — — — — — — — — 5 centai
Prenumeratos pradžią skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto

Entered as Second Class Matter September 29, 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

NEIGIMO DVASIA

Rusas tremtinys, revoliucijos bangos iš savo tėvynės išblokštas, sėdi, galvoja, pats savęs klausia: del ko Rusijoj atsitiko tai, kas joje atsitiko? Į šiaip suformuluotą klausimą prof. Berdiajevas atsako: musų tauta sunkiai nusidėjo. Didele atgaila ji turi išpirkt savo dideles kaltes. Prof. Frankas svarbiausia nelaimių priežastimi laiko stabmeldystę arba stabų garbinimą. Ištrėmime atsidurusiam rusų filosofui visai paaiškėja vertybė tų stabų, kuriuos jis pats dar tiek neseniai garbino. Savo knygoje: stabų sudužimas (krušenije kumirov) prof. Frankas nurodo jo paties garbintų stabų menkumą. Tai, ką žymus rusų filosofas neigiamai piešė savo veikale: stabų sudužimas, tai dabar teigiamai išreiškia ką tik pasirodžiusiame naujame veikalėly: gyvenimo prasmė (smysl žizni). Antras pasirodžiusioje brošiuroje: tėvynė ir mes (rodna i my) rašo: "pirmiausiai mes turim saugot garbės dvasią, nes Rusija žuvo nuo negarbės ir atgimt garbėje... Mes turime saugot savy, antroj vietoj, tarnavimo dvasią, nes Rusija žuvo nuo abejingumo ir savinaudos ir atgimt betarnaujant... Galų gale mes turim saugot savy ištikimybės dvasią, nes Rusija žuvo nuo sielos chaoso, nuo dviejų sielų buvimo, nuo išdavimo ir turi atgimtį ištikymybėj" (p. 4). Ir kiek toliau prof. Iljinas sako: "Rusija gyvens, augs ir žydės tik tada, kada joje įsigyvens dvasia padorumo, tarnavimo ir ištikimybės, nes negarbingumo, groboniškumo ir išdavimo dvasia ją ves keliais revoliucijos, smukimo, socializmo, internacionalizmo — kelias negarbės ir negalės. Išmintingi tai suprato ir anksčiau; šiandien tai supranta visi, kuriuose nėra užgeseęs nešališkas dalykų supratimas" (p. 5).

Ar tai, kas visiems geros valios rusams yra šiandien suprantama, ar tai yra suprantama mums lietuviams? Manau, kad ne. Tai, kas rusams yra visai aišku, mums yra dar neaišku. Kai kuriems musų dar ir šiandien yra šventa, stačiai neliečiama dogma tai, kas rusams yra... jau sudužęs stabas. Ką gi daryt. Esam atsilikę, gerokai atsilikę.

Tik del to, kad esame atsilikę, mes iki šiol dar neturirime virš klasių esančios tautinės valdžios, kuriai butų brangi tauta ir kuri mokėtų instinktyviai pagaut ir sąmoningai formuliuot ir realizuot tai, ką tauta savo sąmonėje, ar gal dar tik pasąmonėje pergyvena.

Musų valdžia yra liaudininkiška, socialdemokratiška, o jau tuo pačiu partiška, luomiška, bet ji nėra tautiška, ji nėra virš partijos ar luomo interesų pakilusi. Musų valdžioje yra žmonių, kurie nenori pripažint tai, kas tautai arba jos daugumui yra šventa, brangu, neliečiama.

Atbudusi tautiškoji sąmonė didelėmis valios pastangomis padarė didelį darbą: ji sukurė nepriklausomą Lietuvą, ją, kelerius metus besigrumdama su stipresniais priešais, išlaikė, o kai kurie dabartiniai jos valdovai, kaip, pavyzdžiui, švietimo ministeris prof. Čepinskis per Šiaulių gimnazijos iškilmes drįsta pareikšt, kad tautiškumui neturėtų but vietos musų mokykloje. Nepripažįstant tautiškumo, vargu bau yra galima pripažint pati tauta. Vadinasi, savo neapgalvotais, stačiai ekstravagantiškais prasitarimais aukštas valdžios atstovas—švietimo ministeris, pradeda neigt tautiškumą, o kartu ir tautą, dideliom pastangom nepriklausomą valstybę sukurusią. Jei p. švietimo ministeris butų kiek logiškesnis, tai jis, nepripažindamas tautiškumo ir tautos, nė vienos valandėlės negalėtų palikti ministeriu tos valstybės, kurią yra sukurusi jo paneigtoji tauta.

Tiesa, prof. Čepinskis yra socialdemokratas. Vadinasi, del jo tautos interesų visai nėra. Nesant tautos interesų, jam nėra nė pačios tautos: jam tėra tik darbininkų interesai. Šių darbininkų interesų pagrinde gludi ekonomiškieji reikalai. Išeidamas iš ekonomiškųjų ne visos tautos, bet vienų tik darbininkų reikalų, p. švietimo ministeris negali pripažint ir tai, kas nėra siaurai suprastas ekonomiškas darbininkų reikalas. Religija nėra ekonomiškas darbininkų reikalas, vadinasi, religija nėra reikalinga. Jai neturi but vietos mokykloje, ji iš jos turi but išmesta, nes ji, kaip seime (12. X) išsireiškė socialdemokratų atstovė p. Purėnienė, yra nuodai.

Valdžią Europoje jau ne nuo šiandien mokyti socialistai pradeda ieškot marksizmui moksliškai ideališko pagrindo. Ten marksizmo pagrinde gludįs materializmas jau yra laikomas atgyvenusiu savo amžių. Musų socialistams, kurie marksizmą semia ne iš tiesioginių jo šaltinių, o iš Rusijos, ideališkieji socializmo pamatai, matyt, yra visai dar nežinomas dalykas.

Budamas socialistas, p. švietimo ministeris negi gali pripažint bet kokią religijai teisę mokykloje. Nepripažindamas religijos, laikydamas ją kenksminga mokyklai, prof. Čepinskis, kaipo švietimo ministeris, vadinasi, kaipo žmogus, su pedagogais ir pedagogika reikalą turįs, yra kur kas prašmatnesnis už tokius pedagogus, kaip W. Foesteris, Reinas, Sprangeris ir daug kitų. Mat, Foersteris per daug turi pedagogiško patyrimo, per ilgai įvairiuose universitetuose dėstė pedagogiką, per daug apie ją rašė. Taip pat ir ne tiek jau seniai miręs prof. Reinas: jis per daug yra rašęs pedagogikos klausimais. Prof. Sprangeris per didelį turi filosofišką bagažą ir per daug nuo Dilthey yra užsikrėtęs dvasios mokslais. Kas kita yra prof. Čepinskis: jis dėsto Lietuvos universitete gamtos mokslus, o be to yra socialdemokratas. Tad jis daugiausiai už visus garsiausius pedagogus išmano, kad religija yra mokyklai tiek pat kenksminga, kiek nuodų tam tikra doza yra kenksminga gyvam organizmui.

Žymiausias šiandien Vokietijos filosofas Maksas Šeleris kalba apie trejopą žinojimą: religiškąjį, folofišką-jį ir moksliškąjį. Patyrimas aiškiausiai rodo, kad viena žmonių dalis yra linkusi į religiškąjį žinojimą, antra į filosofiškąjį, o trečią—į moksliškąjį. Tvirtint, kad religiškojo žinojimo ir to žinojimo objekto nėra, arba, kad religiškojo žinojimo objektas—religija—nėra reikalingas, arba net kenksmingas, reiškia tiek pat, kiek tvirtint: moksliškojo žinojimo ir šio žinojimo objekto—mokslo—nėra arba jis yra kenksmingas ir kaipo kenksmingas mokyklai yra visai nereikalingas.

Šiais metais Berline pradėjo but leidžiamas keturis kartus per metus pasirodąs naujas žurnalas: Die Kreatur. Jį leidžia žydas, protestantas ir katalikas. Die Kreatur yra religiškai teologiškas žurnalas, kurio programa šiaip trumpai yra suglausta: "yra bendras ėjimas, drauge nenueinant; yra bendras veikimas, drauge negyvenant; yra maldos vienybė, nesant besimeldžiančiųjų vienybės."

Kad ir labai paviršutiniškai peržiurinėjant naujausią bibliografiją, nesunku pastebėt, kad šiandien materializmo ir pozitivizmo gadynė pasaulyje jau yra atgyventa, kad šiandien patys aktualiausieji klausimai yra metafizikos ir religijos klausimai. Šioje filozofijos ir religijos gadynėje tvirtint, kad religija yra kultūros stabdys, reiškia tiek pat, kiek išduot sau testimonium paupertatis.

Prof. Augustas Messeris jau antri metai leidžia mėnesinį žurnalą: filosofija ir gyvenimas (Philosophie und Leben). Vieną kartą ką tik paminėto žurnalo leidėjas ir redaktorius gauna įdomų laišką, kurį nesenai išspausdino savo laikrašty. Tame laiške prastas fabriko darbininkas rašo: kad ir aš esmi fabriko darbininkas, tačiau labai mėgstu filosofiją. Esu perskaitęs daug ir įvairių filosofų veikalų, bet mano dvasia kaip buvo, taip ir tebėra nerami. Religijos nekenčiu: ji, mano išmanymu, yra žmonijai kenksminga: ji turėtų but išnaikinta.

Štai trumpa to laiško santrauka. Išspausdinęs laišką, prof. Messeris padėjo ir savo patarimą — atsakymą. Jo esmė štai kokia: kiek tamsta mėgsti filosofiją, tiek kiti mėgsta religiją. Negera butų, jei kas tvirtintų: filosofija yra kenksminga; ji turi but išnaikinta. Taip pat yra negera sakyt, kad religija yra kenksminga. Jeigu yra pripažįstama teisė tamstos linkimui, jeigu tamsta turi teisę savo filosofiškąjį linkimą patenkint, tai taip pat turi teises pasireikšt ir religiškasis linkimas: ir jis turi teisės but patenkintas.

Darbininkas filosofas dėkojo prof. Messeriui už gražų patarimą. Vadinasi, prašmatnesnis darbininkas suprato savo klaidą. Nejaugi savo klaidos nesuprastų musų švietimo ministeris, kurs nėra fabriko darbininkas, bet universiteto profesorius?

Minėtas darbininkas, matyt, , agitatorių sufanatizuotas, ėjo kitaip negu jis įsitikinusių išnaikinimo keliu. Įspėtas, patartas jis pradėjo eit kitaip manančių solidarumo keliu. Nesinori tikėt, kad p. Lietuvos švietimo ministeris, universiteto profesorius, negalėtų ar nenorėtų, jeigu nepralenkt, tai bent susilygint kalbamu atžvilgiu su labiau prasitrynusiu fabriko darbininku?

Tai, kas pasakyta apie religiją, mutatis mutandis butų galima pasakyt ir apie tautiškumą. Jeigu prof. Čepinskis yra įsitikinęs, kad tautiškumas kulturai ir mokyklai yra kenksmingas, tai nereikia užmiršt, jog yra ir tokių žmonių, kurie yra įsitikinę ir kurie gali prirodyt, kad didžiausias kulturos faktorius visados buvo ir yra religija ir tauta, religiškumas ir tautiškumas. Belgas prof. De Munnyck prirodinėja, kad mažesnės tautos kulturai daugiau duoda, negu didžiosios tautos. Jei vien išeidams iš paprasčiausio dėsnio: jeigu negerbsi svetimos nuomonės arba svetimo įsitikinimo, tai nenorėk, kad ir tavo nuomonė arba įsitikinimas butų gerbiamas, prof. Čepinskis turėjo but atsargesnis su kitų įsitikinimais ir nuomonėmis.

Iš mokančio but džentelmenu prof. Čeplinskio musų visuomenė turėjo pagrindo laukt dauigau tolerancijos, negu iš siauro fanatiko p. Jono Šliupo. P. Švietimo ministeris, tegu ir socialistas, neturėtų taip lengvai žaist tikybiškais ir tautiškais dalykais, nes šie dalykai žymiausiai lietuvių tautos daliai yra labai brangus. Pirmoje vietoje visados turėtų but žmoniškumas, o jau tik paskui—partiškumas.

("Lietuvis")

Amerikos Žinios

Rumunijos karalienė nuvažiavo į Kanadą

Montreal, Canada. — Rumunijos karalienė su savo palydovais atlankius Philadelphijos parodą ir Niagaros vandenpuolius specialiu traukiniu nukeliavo į Kanadą. Pribuvus į Montrealą, ji buvo oficialiai priimta per valdžios atstovus ir žymesnius šalies piliečius. Kanados liaudis nepriėmė karalienės tokiu upu kaip amerikiečiai, bet parodė daugiau pagarbos viešnios aukštam stoviui.

Charles Ponzi bus grąžintas į Mass. valstiją

Austin, Tex.—Pagarsėjęs spekuliacijom Charles Ponzi pralošė apeliaciją į Aukščiausiąjį Teismą. Laikinai laikomas Houstono kalėjime sulig nusprendimo Texas valstijos gubernatoriaus Ponzi bus perkeltas į Massachusetts valstiją, kur turės atlikt paskirtą jam bausmę 7 ar 9 metus kalėjimo.

Kalėjimo betvarkė

Austin, Tex.—Komitetas paskirtas patirimui kalinių padėties, praneša apie esančią kalėjimuose betvarkę. Sulig to pranešimo Texas valstijos kalėjimuose pasmerktus mirtin kalinius prieš egzekuciją atlanko įvairus jų draugai, kurie susirinkę nugirdo svaigalais kalinius ir patys prisigeria tiek, kad dvasiškiai atsisako prie tokių aplinkybių duot paskutinį suraminimą laukiančiam mirties kaliniui arba melstis tarpe girtų už jo sielą.

Rado nužudytą mokytoją

Toledo, Ohio.—Po laiptais mokyklos rado lavoną mokytojos panelės Lily Croy 26 metų amžiaus. Drabužiai nelaimingos piktadarių aukos buvo nuplėšti, ant kuno rasti ženklai kriminalio užpuolimo. Panelė Croy išėjo 26 spalių vakare ant paskaitų. Kuomet negrįžo laiku namon jos motina davė žinią policijai, su kurios pagelba panelė buvo rasta.

Paštas steigia ginkluotus vežimus

Washington.—Delei apsaugos nuo banditų užpuolimų, pašto departamentas įsteigė 100 naujos rušies automobilių. Nauji vežimai padengti neperšaunamu stiklu ir plienu.

Nauji spinduliai

Pasadena, Cal.—Dr. Robert A. Milikan naujų kosmiškų spindulių atradėjas, turi viltį, kad ne po ilgam laikui visas pasaulis naudosis ir plačiai vartos tuos spindulius. Dr. Milikan sugrįžo iš Pietinės Amerikos, kur tulą laiką darė įvairius tyrinėjimus ir bandymus Andų kalnuose. Nauji spinduliai nors trumpesni už kitus žinomus spindulius, tačiaus turi didelę iegą ir perveria 6 pėdų storio švino gabalą.

Žemės drebėjimai

Poplar Bluff, Mo.—Smarkus žemės trenksmai pakratė triobas spalių 27 dieną 10 valandą ryte, bet jokios blėdies nepadarė. Iš Toledo ir apylinkės praneša apie atsikartojusius žemės drebėjimus. Tuo pačiu laiku pranešta iš Manilos apie tą patį.

Penkius kartus apsivedė laike trijų mėnesių

New York, N. Y.—Tulas lietuvis Kastas Klimas turintis žmoną ir porą vaikučių Lietuvoj pataikė laike dviejų ir pusės mėnesių penkius kartus apsivest. Gudruolis susipažindavo su moterimis per pagarsinimus laikraščiuose paieškant sau žmonos. Mat moterys lengvai duodasi prigaut ant tokių skelbimų ir Klimui nesunku buvo jas prigaut ir išviliot pinigus. Klimas tapo areštuotas ir laukia teismo bylos.

Atvažiuoja Japonų misija

New York.—Burys pažangiausių Japonijos biznierių atvažiuoja Amerikon su tikslu apžiurėt visas įdomiausias šios šalies vietas, biznio centrus, taipgi atsilankyt Philadelphijos parodon. Japoniečiai nepasitenkins vien pamatymu Amerikos, jie ketina apvažiuot visą pasaulį.

Vyskupus internavo

Mexico City.—12 Rymo-katalikų tikybos vyskupų tapo atvežti į Meksikos miestą, kur neoficialiai įsakyta jiems liktis. Valdžia motivuoja savo pasielgimą rupesniu apie jų saugumą, nes nuolatinės politinės ir tikybinės riaušės stato dvasiškius į ypatingą pavojų. Priežastis internavimo gali but ir kitoki. Meksikos politinių riaušių kaltinami kunigai už jų sukurimą.

Bomba sprogo bažnyčioje

San Francisco. — Trečiu kart bėgyje dviejų metų Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje buvo padėtos bombos. Spalių 29 bomba sprogo po durimi bažnyčios, kuomet žmonės pradėjo rinktis. Visa bažnyčia buvo pakratyta, durįs ir langai iššoko, bet žmonių nesužeidė. Prieš sprogimą žmonės matė stovint arti bažnyčios automobilių.

Nuteisė 70 metams kalėjimo

New York.—Marcus McMurty 21 metų piktadarys nuteistas 70 metams kalėjimo už nužudymą pereitais metais policisto Ochlerking ir apiplėšimą daugelio žmonių. Teismas pasipiktinęs darbais jaunuolio, pasirupino, kad jis gautų kuomažiausią progą apleist kalėjimo sienas.

Ne prikėlė tėvo

New York.—Dvi mažos mergaitės 6 ir 8 metų pranešė policijai, kad jos negali prikelt savo tėvą. Nuvėjus į namus policija rado mergaičių tėvą Williama Ferbling gulinti ant grindų negyvą. Negalėdamos iš vakaro tėvo prikelt, mergaitės padėjo jam pagalves ir užklostė. Kuomet ryte atsikėlusioms jų bandymai prikelt tėvą buvo veltui mergaitės išsigando ir kreipėsi žmonių pagelbos. Ferbling buvo našlys, mirė staiga nuo širdies silpnumo.

Bomba teismo name

New York, N. Y. — New York apskričio Teismo name atrasta milžiniška bomba, įtaisyta geltoname čemodane. Žingeidus darbininkas, pamatęs čemodaną, nunešė jį raštininkui, kuris su policijos pagelba, apžiurėjęs radinį, įmetė į vandenį. Bomba buvo pritaisyta su 20 svarų dinamito ir tam tikru mechanizmu.

Trįs žuvo audroj

New York, N. Y. — Smarki audra, perėjusi per New Yorką pridarė daug nuostolių, užmušė tris ypatas ir sužeidė 18. Du laivai nuskendo ant upės. Tai buvo smarkiausia audra bėgyje 20 metų.

Nauja priežastis atsisakymui

San Antonio, Texas.—Atsirado nauja priežastis atsisakyt nuo tarnavimo prisiegdintųjų teisme. Vienas vyras, paskirtas į teismą, pasisakęs, kad yra butlegeris, tuoj tapo paliuosuotas.

Neparduos laivyną

Washington, D. C. — Suv. Valstijų Shipping Board pagaliaus nusprendė neparduot pirklybinio laivyno laivus, kaip buvo tariama per vasarą. Iš kongreso bus reikalautas paskyrimas užlaikymui laivyno.

Mokyklas baigusių skaičius didinas kalėjimuose

Ossining, N. Y. — Iš 1452 kalinių esančių Sing Sing kalėjime, 1445 buvo nariais kokios religiškos sektos. 707 buvo perėję 6 kliasas pradinės mokyklos, 136 buvo baigę aukštesnę mokyklą ir 67 baigę kolegijas ar universitetus. Mokintų kalinių skaičius didinas. Pereitais metais Sing Sing buvo tik 9 kaliniai baigę kolegijas.

TUKSTANČIAI JAUČIA ESANT SAVO PRIEDERME

patart vartot Pepsinic Seltzer del pilvo nesveikatos

Žmonės, kurie vartojo Pepsinic Seltzer sako, kad tai yra geriausia gyduolė panaikinimui gazų, nevirškinimo, kvaitimo ir pilvų nesveikumų. Jie nėra vartoję geresnės ir už tai nesigaili patart jos savo draugams. Jei turi skausmus prie širdies, šone, ar nugaroje, gal pamanysi, jog tai yra širdies liga ar apendicitas ar kepenų kenksmas, bet greičiausiai paeina nuo gazo viduriuose. Arba, jei viduriai nevirškina, paeina nuo nerviškumo, įtempimo dirksnių ar karšto budo. Pepsinic Seltzer yra tikrai stebėtina gyduolė — gali pirkt bile aptiekoj. Saugu duot vaikams. Jei aptiekorius neturi, rašyk į Pepsinic Seltzer Co., Worcester, Mass. U. S. A.

PO MEDŽIU.

Mieli broliai ir sesers: —

Daugelis iš jusų turite šiokias ir tokias pramones, daugumas su tom pramonėmis verčiasi neblogiausia. Atsiminkite, kad jums verta savo pramonės garsint, kad jas žmonės žinotų. Pramonė pati per save labai daug ką nepakils jeigu jos negarsinsi tarpe žmonių. Todel apgarsinimas visada yra gera stimuliacija pramonei. Jeigu mes su savo pramonėm norime pasilaikyt, tai turime imt pavyzdį nuo svetimtaučių, kurie turėdami ir garsingiausias krautuves mieste, nuolat ima laikraščiuose didžiausias vietas ir kasdien reklemuoja savo prekes, kas sutraukia žmones ir didina jų pramonę. Jųs turėdami mažesnes krautuves turite sekt jų pavyzdį, kur galima ir kaip galima reikia savo prekes garsint, kad žmonės žinotų kur ką rast ir kur kas pirkt. Jeigu jųs garsinsitės laikraščiuose, tuose, kuriuos jusų kostumeriai skaito, tai be abejonės, kad jųs daugiau turėsite apyvartos. Kas padarė Amerikoje milijonines pramones, kad ne apgarsinimai? Kas padarė milžiniškus laikraščius, kad ne apgarsinimai. Žmonės pradėję pramones tik su keliais doleriais, su pagelba apgarsinimų išaugo į milžiniškas pramones. Laikraščiai išmoko visokiu budu žmonėms pirkinius nurodinėt, juos paukvatint prie pirkimo, taip didina visokias pramones ir visokias išdirbystes. Mes lietuviai turime sekt tą pavyzdį, kuris butinai yra reikalingas pramonei palaikyt. Pramonė taip kaip ir pats žmogus nuolat turi but gyva, jeigu bus užmiręs, o ir negyvuos kaip reikia savo aplinkėje, tuojaus nustos žmonių pasitikėjimo. Ateina kitas pramoninkas ir šalia užmirusios pramonės pradeda kitą, kuri išbujoja greitu laiku.

Nuo lietuvių pramoninkų labai sunku yra gaut apgarsinimas į laikraštį. Jis sako: "Mane visi žino, nereikia nė garsintis." Bet ištiesų ne taip yra. Žmogus nors kiekvieną dieną ateina į krautuvę, bet ir tai jam reikia primint ką jis gali pas tave krautuvėje nusipirkt. Kiek kas kainuoja, reikia pas žmogų sukelt mislis apie pirkimą ir duot progą jam pasirinkt. Jeigu nesukelsi minties ir noro prie pirkimo pas žmogų, tai jis mažai kada ką ir pirks, nes žmogus gali apsieit ir su labai mažai pirkimo ir jis gali pirkt daugiau. Jeigu daugiau pirks, daugiau dirbs ir visa apyvarta bus didesnė. Lietuvoje žmonės mažai perka, delto kad jie nežino ką pirkt, kam kokis daiktas reikalingas, todel ir apyvarta ten maža ir išdirbysčių mažai ir uždarbių nėra. Žmogus visą amžių laiko savo pinigus, nė patys nė kiti iš jų naudos neturi. Amerikos žmonės yra išmokyti viską pažint, viską sau naudot. To visko išmokino juos laikraščiai—apgarsinimais.

Lietuviai turi sekt pavyzdį svetimtaučių, jeigu nori but geri pramonininkai.

Lietuviai nuo lietuvių perka, todel lietuvių daugiau naudos lietuviškuose laikraščiuose ir garsintis. Mat daugelis lietuviškų biznierių dar patys laikraščių neskaito. Tai reiktų tokius patiems pirkėjams pamokyt, nes jeigu žmogus nė laikraščio neskaitо, tai jis tik pras tas žmogelis gali but, o ne pramoninkas. Kiti sako, "kad man gerai pramonė eina ir be garsinimo. Krautuvė turtinga, automobiliai ir pinigų yra užtektinai" Tai jeigu tu esi lietuvis pramoninkas, tai tavo priderystė duot savo apgarsinimą į lietuvišką laikraštį ne tik delto, kad tau eitų pramonė, bet tuomi tu paremsi lietuvišką spaudą, kurios kitataučiai nelabai nori paremt. Niekad mes neišsivystysim į gerus pramoninkus pakol musų pramonės nebus garsinamos. Mumi reikia garsintis, reikia remt laikraščius, kurie perkalbės žmones, kad lietuviui pridera nuo lietuvio pirkt ir tarpe save daryt pramonę. Panaikins pas mus užvydėjimą vienas kitam, kad vienas kito nepralenktų. Dabar dar tas pavydas dručiai pas mus ponauja, bet užtai kalti musų pramoninkai, kad nesistengia to prašalint. Musų pasikėlimas iš nieko yra paslaptis, kad mes turim mokėt tarpe save daryt pramonę, kokią galime. Pramoninkai, garsinkitės lietuviškuose laikraščiuose, traukite daugiau pirkikų, parduokite pigiau, augkite ir bujokite taip, kaip kitos tautos.

Žmogus.

LIETUVIAI AMERIKOJ

PROVIDENCE, R. I.

Jaunas žmogus—senas vagis

Pas mus šiomis dienomis sugavo jauną vyruką Feliksą Maneiką, kuris visą apielinkę baisiai terorizavo, vaginėdamas. Žmonės daug dalykų pasigedo, bet niekas nežinojo kur ir kaip viskas dingsta. Vaikui biznis stebėtinai gerai sekėsi, todel jis visai pradėjo atvirai pavogtus daigtus pardavinėt. Vieną rytą susitiko policmoną ir pasiulė jam laikrodėlį parduot. Policmonas parsivedė į policijos staciją ir pasiuntė detektivus jo namus iškrėst. Namuose pasirodė visokių daiktų labai daug privogta. Vaikas ant galo prisipažino apvogęs 68 namus. Teismas nusprendė jį ant 10 metų kalėjimo.

Korespondentas.

PHILADELPHIA, PA.

Nuskendo garlaivis

Spalių 26 čia nuskendo garlaivis Fredensbra, priguliantis Danijai ant upės Delaware. Nuskendusis garlaivis buvo užkrautas su 10,000 tonų anglies ir vos tik išėjo iš savo prieplaukos ir paėjęs kelis blokus, susimušė su Anglų laivu. Kas nėra matęs nuskendusio laivo gali pamatyt nuo Snyder Ave., Philadelphijoje. Nesant perdaug giliai upei kaminas ir kapitono tiltas matosi viršui vandens.

Čarleston šokis daugelį iš svieto išvaro

Philadelphijos statistikos biuras praneša, kad paskutiniais laikais daugelis miršta nuo širdies ligos, kurią nuseka prie tų, kurie imasi šokt "Čarleston", prie kurio tai šokio reikia panaudot nemažai sveikatos. Pereitą vasarą dvi merginos bešokdamos "Čarleston" Atlantic City, ant vietos numirė nuo to netikusio šokio. Tai geriausia tokį kenksmingą šokį visai nešokt.

Rumunijos karalienė Philadelphijoje

Rumunijos karalienei besilankant Philadelphijoje Sesqui-Centennial parodoje, padarė gana gerą biznį. Laike lankymosi karalienės ant Sesqui parodos, prie vartu parodos užregistruota 98,085 žmonių pereitą. Įeinant per vartus, kiekvienas turi užsimokėt 50c., vaikai 25c. Ketverge, spalių 21, karalienė ilgiausiai pabuvo ant parodos žemės, tą dieną žmonių per vartus perėjo 33,233. Visi žmonės turi palinkimą pamatyt karalienę, o kartą pamatę paprastą moterį niekuomet daugiau nenusistebi.

Ant parodos žemės žmonių atsilankė nuo 31 dienos gegužės iki spalių 23 dienos 3,626,398. Tikėtasi, kad per vasarą atsilankys bent 30 milijonų žmonių. Priežastis nesilankymo turbut nėra lėšų tai parodai išgarsint. Angliškuose laikraščiuose šią vasarą labai mažai buvo apie parodą rašoma.

K. Dryža.

GIRARDVILLE, PA.

Šiomis dienomis čia pasimirė jaunas nevedęs lietuvis Vincas Padegimas, sulaukęs dar tik 34 metų amžiaus, pats žiedas gyvenimo. Gerai nežinau jo tikros gimtinės, tik žinau, kad iš Vilniaus rėdybos. Buvo doras ir visiems žinomas kaipo apsišvietęs jaunikaitis. Girardville išgyveno porą metų ir visų buvo mylimas ir jo pažįstami draugai jo apgailauja. Jis nepersenai buvo iš Lietuvos, bet jau buvo padavęs prašymą pilietiškas popieras gaut, ko neteko jam sulaukt, mirtis pakirto jo gyvastį. Čia budamas prigulėjo prie Aukščiausios Prieglaudos Lietuvių Amerikoje Draugijos. Buvo laisvas. Bet tapo palaidotas su bažnytinėmis apeigomis, nes jo sesuo čionai gyvenanti yra uoli katalikė. Draugija nors laisva nuo tikėjimiškų dalykų, bet gražiai atidavė paskutinį vėlionui patarnavimą — susirinko į bažnyčią ir palydėjo į kapus kartu su kunigu. Sudovanojo daug gyvu gėlių vainikų. Už ką ir kunigas Valantiejus šią draugiją labai išgyrė ir pats žadėjo prisirašyt.

Jaunikaitis tapo palaidotas 23 dieną spalių. Nors velionis dar nebuvo pilnas draugijos naris, bet draugija labai gražiai jam pasitarnavo.

Lai bus jam lengva šios šalies žemelė. **Senas Singelis.**

SKAITYTOJAMS

Mieli broliai:—Labai meldžiam jusų pasinaujint savo prenumeratas, kuriems yra laikas pasibaigęs. Kas nemano pasinaujint, tokių labai gražiai meldžiam pranešt, kad galėtume sustabdyt laikraščio siuntinėjimą. Labai nenorim sustabdyt laikraštį kaip tik skaitytojui pasibaigia laikas, nes daugumas už tai supyktų. Todel bukite taip geri pasinaujint su laiku arba praneškite.

Taipgi kas yra užrašęs į Lietuvą savo giminėms, malonėkite ant toliaus panaujint arba pranešt mums, kad galėtume sustabdyt. Labai gražiai jusų meldžiam.

"Amerikos Lietuvio" Adm.
14 Vernon St.,
Worcester, Mass.

PADĖKAVONĖ UŽ "AM. LIETUVĮ"

Jau metai laiko kaip gaunu "Amerikos Lietuvį", kurį užrašė man mano mylimas giminaitis p. Antanavičius iš Lincoln, N. H. Už tai tariu labai širdingą ačiu! Tikiuosi, kad gerbiamas mano giminaitis pasirupins ir ant kito meto šitą laikraštį panaujint, kurį aš labai pamylėjau už jo bepartyviškumą ir platų aprašymą apie musų lietuvių gyvenimą kaip Lietuvoje taip ir Amerikoje. Labai man butų neramu su juom skirtis.

Su aukšta pagarba,
Juozas Lekevičius,
Kaišedorys, Lietuva.

KAS TAI PER VIETA?

Pereitą sekmadienį važiavome iš Worcester į Providence ir paklydom. Važiavom važiavom-važiavom nežinomais keliais ir ant galo privažiavom iškabą su parašu "Purgatory" (Pragaras). Pažiurėjome vienas ant kito nesuprasdami ką tai reiškia. Nebuvom girti, bet ir nesupratom kam tokis parašas buvo padėtas. Nejaugi tas šunkelis eina į kokį pragarą?

Atsakymas.—Taip, jųs paklydote už Millbury ir nuvažiavote į Suttoną. Suttono laukuose yra vieta vadinama Purgatory. Jums reikėjo nuvažiuot ir pamatyt tą vietą. Tai yra buta kada žemės drebėjimo, nes ten yra didelė uola plyšusi ir akmenys kaipo didelės iegos sutruškinti tame plyšyje. Yra čia ir ilgas revas uoloje. Tavieta praminta Purgatory arba Pragaru nuo jos baisaus atrodymo. Vieta priguli valstijai ir daugumas žmonių važiuoja pasižiurėt.—**Red.**

ĮVAIRIOS ŽINIOS.

Amerikietė ištekės už didelio kunigaikščio

Biarritz, Franc.—Amerikos milijonierė ponia Alfred Anson paskelbė susižiedavimą savo dukters panelės Audrey Emery su buvusiu dideliu kunigaikščiu Dmitru Konstantinovičiu, velionio Rusijos caro pusbroliu. Vestuvės atsibus greitoj ateityj.

Gavo Nobelio dovaną

Paryžius, Fr.—Pranešta, kad šių metų medikalė Nobelio dovana paskirta profesoriui Johannes Fibiger Danijos vėžio ligos tyrinėtojui. Prof. Fibiger dėsto anatomijos mokslą Kopenhagos universitete. Jis pasižymėjo savo pasekmingais tyrinėjimais vėžio ir džiovos kirmėlaičių, už ką 1924 metuose apturėjo Yungo dovaną.

Oro transportas

London, Ang. Anglijos oro susinešimo ministeris, lordas Samuel Hoare konferencijoj Anglijos kolonijų atstovų, kurioje padavė projektą įtaisyt oro transporto liniją tarpe Anglijos ir jos visų kolonijų, kas daug pagelbės šalių prekybai. Orlaiviai planuoti nepaprasto didumo, galinti vežt 100 žmonių. Konferencijoje dalyvavo Kanados premieras King, Australijos Bruce, Naujos Zelandijos—Coates, Pietų Afrikos — Hertzog, New-foundlando — Monroe, Irlandijos — Cosgrave, Maharadža iš Burdvano ir Indijos sekretorius lordas Birkenhead. Visi lordo Hoare užmanytam planui pilnai pritarė ir prižadėjo pagelbėt jo įvykdinimui.

Sumažina pardavinėjimą degtinės

Ryga, Latv.—Rusijos liaudies komisarų taryba nutarė sumažinimą pardavinėjimą degtinės. Įvesta karo metu prohibicija neužsilaikė Rusijoj ilgai. Sovietų valdžia priversta buvo nuimt prohibiciją ir su kiekvienais metais stiprint rusų liaudies mylimą gėrimą, kuris pastaruoju laiku daėjo 60 laipsnių. Tas taip padidino skaitlių huliganų, kurių ir taip netruko , todel valdžia ėmėsi mažint plėtojamąsį blogą.

Bando gaut Amerikos paskolą

London, Ang. — Iš Budapešto praneša, kad Vengrų finansų ministeris Dr. John Bud bando gaut pas Amerikos bankierius $10,000,000 paskolą, reikalingą pagerinimui šalies žemdirbystės. Amerikos sindikatas mano duot paskolą ant 9 nuošimčio.

Vėliausios mados lenktynės

London.—Londono turtuoliai išsimanė naujo budo lenktynes. Lenktyniaujama, kas daugiau suvalgys "oisterių". Valgytojai suvartoja po 100 ir daugiau oisterių ant sykio. Patėmyta kaip kurių ypatų viduriai paneša virš 200 oisterių. Toks lenktyniavimas yra pavojingas sveikatai ir kišeniui mėgėjų.

Priėmė Mahometo tikybą

London.—Tulas anglas A. F. Williamson prabuvęs 25 metus Arabijoj galutinai ištautėjo ir priėmė Mahometo tikybą. Laike pasaulinio karo jis tarnavo Anglijos kariuomenei Mesopotamijoj. Williamson dėvi arabų drabužius, apsivedė su arabiete, priėmė jų tikybą ir dabar vadinasi Haji Abdula.

Pasikalbėjimas su Marso žmonėmi

London. Radio ekspertai turėjo viltį susižinot per radio su Marso gyventojais. Spalių 27, apie 7 val. vakare planeta Mars turėjo but 18,000,000 mylių arčiau žemės ne kaip paprastai buva. Marconi nuo savo stoties bandė leist stipriausius signalus, ant kurių jis gavo nepaprastus atsakymus, pavydale baso balsų ant piano. Panašųs signalai buvo girdėt, kuomet Marsas buvo paskutiniu kartu arti žemės.

NARUŠEVIČIAUS EILĖS

ŽMOGUS NUOLAT KEIČIAS, MAINOS

Žmogus nuolat keičias, mainos,
Ir panašus į upelį,
Kurs be perstojo čiurlena
Ir kitokiu but negali,
Jame visos galimybės:
Buvo kvailas, neprotingas,
Laikui bėgant pasidarė
Žmogus tikrai išmintingas.
Buvo piktas, tapo geras,
Arba priešingai pastojo:
Iš gero ir pavyzdingo
Piktadėjas išbujojo.
Tame žmogaus yr' didybė
Ir kokis jo prigimimas.
Ir už tai žmogų nuteisti—
Didelis yr' paklydimas.
Kokis žmogus ištikrųjų?
Labai sunku pasakyti.
Tu jį palaikei už gerą—
Gal piktu pasidaryti.
Tu jį palaikei už piktą—
Žiurėk, jis geru pastoja.
Jau pavyzdingai gyvena,
Su piktybėmis kovoja.
Mes neturim jokios teisės
Savo artimą nuteisti,
Neatsargiais savo žodžiais
Jo sielą skaudžiai įžeisti.
Mes negalime žinoti,
Kokiais busim ateityje
Ir negalime suprasti,
Kas šiandien yr mųs širdyje.
Tai kaip galime mes kitą
Savo dvasion įsileisti,
Tiksliai, nuodugniai suprasti
Ir teisingai jį nuteisti?

KUOMET KUNAS TAVO KENČIA...

Kuomet kunas tavo kenčia
Daug nuo protinio gabumo,
Tai jam gerą ir naudingą
Sieloj praskleidžia ramumą.
Bet kuomet gabumai proto
Nuo smagumų nukentėjo,
Tai yr' ženklas, kad tavyje
Nupuolimas prasidėjo.

KAS KENTĖJIMĄ PRISKAITO

Kas kentėjimą priskaito
Prie pasaulinės piktybės,
Nebegali drąsus buti
Ir užlaikyti dorybės,
Panašiai, kaip nebegali
Pasikelt tobulybėn
Tas,kurs kunui pataikaudam's
Nor' įeit gera gilybėn.

GYVENIMAS—TAI NE SMAGUMAI...

Gyvenimas—tai ne smagumai
Kurių stengiesi tu įgyt,
Kurias norėtum išvaikyt.
Gyvenimas—tai yra darbas
Žmonėms paskirtas nuo gamtos,
Kurį privalome atlikti,
Gerai išvest lig pabaigos.

NESPRĘSK APIE SAVE NIEKO

Nespręsk apie save nieko,
Su tuščiom mintim kovok,
Su kitais savęs nelygink,
Palyginimo bijok!
Vien tiktai su tobulybe
Pasilyginti bandyk
Ir tuščioj savo širdyje
Kuodaugiausiai jos įgyk!

KIEKVIENAS MUSŲ SMAGUMAS

Kiekvienas musų smagumas
Kaina perkamas kančios
Ir negali niekad buti
Liuosas visiškai be jos.
Už tikrą, gerą smagumą
Kaina mokasi pirmiau,
Už smagumą apgaulingą
Atsiteist gaunam vėliau.

VISI TURTUOLIŲ SMAGUMAI

Visi turtuolių smagumai
Išteklius arba žaislai
Tik per ašaras varguolių
Pagaminama tikrai.
Vargšų prakaitas ir skurdas
Sukraun' didelius turtus,
Kuriais tas pasinaudoja,
Kas labiau yr' apsukrus.
Minia vargšų, darbininkų
Gal daug turtų pagamint,
Bet nemoka ir negali
Jų teisingai padalint.

ČIA, ŠIAME PASAULYJ...

Čia, šiame pasaulyj...
Skirta mums tarnauti,
Kad aukštesnį tikslą—
Laimės sielai gauti.
Visos musų iegos,
Dvasiniai gabumai
Turi krypt į Dievą,
Kur mus' lauk' Jo rumai.
Stengkimės tarnauti
Viešpačiui galybės,
Kad sulaukti laimės— —
Dangiškos ramybės.

ŠIS-TAS

VASAROS METU vėsiausios drabužiams spalvos skaitosi balta, žila ir geltona.

NUSKAITLIUOTA, kad ant milijono žmonių vos šešios ar septynios ypatos tampa perkuno įtrenktos.

SACHARINAS yra 550 kartų saldesnis už cukrų. Ypatos sergančios cukraus liga privalo vartot vietoj cukraus sachariną, kuris nėra nuodingas ir nekenkia sveikatai.

FRANZ SCHUBERT, garsus vokietis kompozitorius, gyvenęs veik du šimtmečiu atgal, sukomponavo 600 dainų nuo savo 17 metų amžiaus iki mirčiai. Jis mirė budamas 31 metų.

RUTHERGLEN, miestas netoli Glasgow, Škotijoj, apvaikščiojo 800 metų sukaktuves. Miestas gavęs čarterį 1126 metais nuo Dovydo I.

VISI FRANCIJOS VALDŽIOS oficialai ir parlamento nariai gali keliaut dovanai ant gelžkelių. Tukstančiai mažesnių valdiinkų gali keliaut nužemintomis kainomis.

NAUJAS IŠRADIMAS, "Nagelschmidto Lempa," nutarpina žmogaus, kuno riebalus, ir padaro žmogų taip menku, kaip jis nori but.

DIVORSAS labai lengva gaut Artiko apielinkėse. Vyras tyčia užpyksta ir negrįžta per kelias dienas. Žmona tuom tarpu išsikrausto iš namų.

KAD IŠVENGUS NEVIRŠKINIMO, reikia but linksmam upe bevalgant, nemąstyt nieko gilaus, ir vengt nemalonių reginių ir kalbų. Šis patarimas buvo suteiktas suvažiavime 5000 gydytojų Clevelande, Interstate Post-Graduate Medical Assembly of North America.

DŽIOVOS BAKTERIJOS perduodamos žmonėms nuo galvijų piene ir mėsoj Dabar atrandama, kad tos bakterijos randasi ir paukščių kiausiniuose, nors pirmiau buvo manoma, kad bakterijos negali dasigaut į kiaušinį per lukštą.

CIVILIZACIJA MAŽAI pažengus pirmyn per šiuos 3000 metų, sako Prof. R. A. Millikan. Juo arčiau žmogus susipažinęs su praeitų amžių civilizacija, tuo labiau pastebimas abiejų civilizacijų panašumas. Žmonės gyveno ir mąstė taip pat du-tris tukstančiai metų atgal, kaip ir dabar. Senovės Romos gyventojai įdomavo ristynėmis, grože ir sportu—tais pačiais dalykais, kuriais amerikiečiai tiek rupinasi. Kaip kuriuose dalykuose esam toli atsilikę nuo senovinių tautų civilizacijos. Šis amžius tik silpnai gali imituot grekų skulpturą, arkitekturą, ir dailę. Bet ne visame esame mes atsilikę. Pavyzdžiui, fizikos mokslas yra begalo toli nuprogresavęs ir pagerinęs žmonijos gyvenimą. Bet abelnai, galima pripažint tiesa, kad gyvenimas, amžiai, sukasi ratu, ir kad pasaulyje nėra nieko naujo.

RUSIJOS SOVIETŲ valdžia atkartojo savo bandymus gaut Suv. Valstijų pripažinimą per tarpininkavimą sugrįžusių iš Rusijos įvairių tyrinėtojų. Kadangi tie tyrinėtojai dar pirm iškeliavimo Rusijon, buvo žymiai prielankus sovietų rėdui, tad Suv. Valstijų valdžia neužsitiki jų "įspudžiais" ir pasiulymais plačios prekybos su Rusija. Pripažinimas Sovietų valdžios Rusijos ribose, rodos nepakenktų šios šalies konstitucijai, ir nė jos įstatų pildymui, tačiaus įsileidus, Amerikon Sovietų atstovus, ambasadorius, konsulius, jų sekretorius ir padėjėjus, bolševizmo propagandos čia butų ikvalios. Praktika parodė, kad Sovietų valdžios prižadams, vengt savo idėjų propagandos svetur ir knistis po svetimtaučių konstituciją, tikėt nebegalima.

VOKIETIJOS PROFESORIAI, pabaigę 68 metus amžiaus, sulig vėliausių šalies įstatymų, turi prasišalint nuo užimamų vietų ir stot į emeritų eiles. Profesoriai užprotestavo, tvirtindami, kad tebėra dar perjauni sėdėt sudėję rankas. Jie turėjo sutikt su naujom teisėm, kuomet visiem Vokietijos valdininkams įsakyta buvo laikyt vietas tiktai iki 68 metų amžiaus.

TURKIJOS DIKTATORIUS Kemal Pasha išdavė naujas teises, kurios uždraudžia turkams daugpatystę, tačiaus leidžia vest 4 pačias. Neaprybota daug patystė mažino šalies gimdymą. Duodant progą kiekvienam turkui užlaikyt po kelias šeimynas, Kemal turi viltį, kad bėgyje ateinančių 20 metų Turkijos gyventojų skaitlius pakils iki 80,000,000. Su tokiu skaitlium turkų, Europa turės skaitliuotis.

—o—

NARKOTIKAI

Iš viso pasaulio blogo, tai rodos pavojingiausis žmonijos labui yra įpratimas žmonių svaigint save įvairiais nuodais arba narkotikais. Tas svaiginimas duodamas tuolaikinį apmalšinimą sujrusių nervų ir malonių jausmų, kas begalo yra pavojingas žmogaus sveikatai ir dorai. Įprast į nuodus labai lengva, o atprast beveik negalima, nes tas surišta su baisiom nervų kankynėm. Sujrę nuodų vartotojų nervai, apsilpnytas protas, kunas ir dvasia lengvai savo auką nuveda į eiles kriminalių prasižengėlių ir įstumia į kalėjimą. Kuomet viešas pardavinėjimas narkotikų yra valdžios draudžiamas, o slaptas surištas su pavojum patekt į policijos rankas, nuodų vartotojai yra priversti ieškot sau draugų tarpe žemiausios rušies žmonių: kriminalistų, vagių ir abelnai nesiskaitančių su šalies teisėmis ypatų, kurių tarpe nuodų šmugelis bujoja. Sebravimas su tokiu gaivalu, priveda ir patį nuodų vartotoją prie peržengimo teisių. Nustoja noro ir iegos prie kasdieninio darbo ir užsiėmimo, lengvai patenka į vagių ir elgetų eiles.

Suv. Valstijų kalėjimų statistikos nurodo, kad 90 nuošimtis abelno kalinių skaitliaus yra nuodų vartojimo aukos.

Labiausia praplatinti žmonių svaiginimui nuodai yra opium ir jo produktai morfinas, caffeinas ir heroinas. Vartoja juos įvairiais budais: ruko, geria arba leidžia po oda. Gimtinė opiumo yra Azija. Augalo pavydale jis auginamas plačiai Indijoj, Kinuose, Persijoje, ir Turkijoj. Tose šalyse gyventojai patys vartoja tuos svaigalus ir savo produktą eksportuoja svetur. Narkotikų eksportas minėtų šalių taip didelis, kad iš to užsilaiko didesnė pusė gyventojų ir panaikinus jį—skaudžiai atsilieptų ant abelno tų šalių ekonominio stovio.

Atsibuvęs pastaruoju laiku suvažiavimas Tautų Lygos atstovų del sustabdymo arba bent sumažinimo opiumo eksporto nedavė patenkinančio rezultato. Priežastis nepavykimo sustabdyt opiumo pramonę, buvo ta, kad daug šalių užsiima auginimu to pelningo augalo. Kuomet viena šalis sumažins savo produkciją kitos tuo pasinaudos ir pakels savo eksportą, nes koliai yra pareikalavimas tavoro, tai bus jis ir pristatytas.

Nuodų vartojimas prasiplatino po visą Europą, bet daugiausia vartojamas Amerike ir čia jo labai daug. Nuodų šmugelis lengvas ir pelningas. Lengvi, balti milteliai gali but paslėpti bent kur. Pereitą liepos mėnesį New Yorko muitinės priežiura sugavo gabeant už 500,000 dolerių vertės nuodų. Daug narkotikų gabena į šią šalį iš Meksikos ir Kanados. Suvienytų Valstijų valdžia daro didžiausias pastangas idant panaikint pletojamąsį blogą paprotį, tačiaus pasekmės to menkos. Skaitlius nuodų vartotojų nemažėja, bet eina didyn ir parodo, kad šiais laikais čia yra virš milijono to papročio aukų. Ypatingą dėmesį kreiptą į jaunuomenę, kad apsaugoti ją nuo mėginimo to biauriausio pasaulio įpročio.

Pardavinėjimas ir rukymas nuodų Amerikos miestuose daugiausia nužiurimas po Azijos ateivių apgyventas vietas. Kiniečiai veda plačią narkotikų pramonę ir užlaiko rukymo kambarius arba, landynes, kur paslėpti nuo policijos nuodų vartotojai turi progą liuosai žudyt savo sveikatą, protą ir dorą.

Atsižvelgiant į tą kiek pavojaus blogo atneša čia kaip katrų šalių ateiviai, nieko stebėtino, kad Amerika uždėjo devynias spynas ant savo vartų ir nebenori jas nuimt.

S. P.

LIUDVIKAS FULD'AS

Glušas

Penkių veiksmų komedija

Iš vokiečių kalbos vertė

VIKTORAS DINEIKA

Išleido

L. N. VARPO DRAUGIJA

(Tąsa)

GERHARDTAS (skaito). "Auklėtinės vieta padorioje šeimynoje patikrinta; pirmoji alga keturiasdešimts dolerių. Atsakyk ar sutinki. Tavo tėvas Gustavas." (Išlėto atitraukia savo kedę pirmykštėn vieton).

DORIS. Kaip mano tėvelis nudžiugs, kai sužinos iš mano telegramos, kad tamsta man pasiulei daug puikesnę ateitį! Aš tuč tuojau... (Eina prie rašomojo stalo).

GERHARDTAS. Palauk, tamsta! Vieną valandėlę.

DORIS (atsigręždama). Gal tamsta randi, jog bus patogiau pačiam telegrafuot? Be abejo, tai bus daug geriau.

GERHARDTAS (užduses). Gerbiamoji.... Aš — doras žmogus.

DORIS. Taip, be abejo, tai jau patikrinta.

GERHARDTAS. Delto tai, butent...

DORIS. ....ir vesi mane.

GERHARDTAS (šluostydamas prakaitą). Delto tai, butent, aš privalau pagalvot ne vien tik apie dabartį, bet ir apie ateitį.

DORIS. Ateitis bus kuopuikiausia!

GERHARDTAS. Gerbiamoji! Turint omeny ir antrąją mano rizikingojo sumanymo pusę—aš galiu susilaukt didelių sunkumų, delei lėšų stokos.

DORIS. Kęsime alkį kartu.

GERHARDTAS. Bet nenorėdamas privest tamstos prie to....

DORIS. Kaipo doras žmogus...

GERHARDTAS. Taip, ypatingai del to, nežiurint į tai, kad man bus be galo skaudu ir graudu, tačiau...

DORIS. Kas tai? Ar nereiškia tik tai, kad tamsta atsiimsi savo dorąjį pasiulymą?

GERHARDTAS. Sunkių aplinkybių verčiamas, privalau tai padaryt.

DORIS. O tamstos meilė?

GERHARDTAS. Ligi karsto—grabo, lieka su manim! Sudie, tamsta!

DORIS (pastebėjusi įeinančią Liusį). Palauk tamsta, valandėlę.

10 SCENA

Tie patys ir Liusi

LIUSI (neša dėžutę, kreipiasi į Doris). Šiuos daiktus atsiuntė tau iš krautuvės ir prašė, kad tu pati, kas tau bus tinkama, išsirinktumei.

DORIS (Gerhardtui). Šios dienos iškilmėms noriu nusipirkt žemčiugo karolius. (Į Liusį). Tas ponas, uolus brangenybių garbintojas, padės mums išrinkt, pirm ligi likimas amžinai musų neperskirs.

GERHARDTAS (beveik be žado palikęs). Taip, bet...

LIUSI (išrinkusi karolius). Šie brangiausi. Bet jei tu butinai nori savo tėvo pinigus perduot vyriškiui...

GERHARDTAS. Kaip? Vyriškiui?

DORIS. Taip, bet tik tikram vyriškiui!

GERHARDTAS. O tamstos prisipažinimas?

DORIS. Buvo tiek pat nuoširdus, kaip ir tamstos.

GERHARDTAS. O telegrama?

DORIS. Priverčiau savo tetušį atsiųst man ją, vieton perkunsargio! Pasekmingai esu pasinaudojusi šiuo metodu... ir jau nebe pirmą sykį!

GERHARDTAS (nustebęs). Šimts velnių!

DORIS. Einame, Liusi, laikas persivilkt. Ponas rytmečio dusautojau! Tamsta suteikei man didžiausio malonumo! (Išeina dešinėn).

11 SCENA

Gerhardtas, vėliau Kurtas

GERHARDTAS (nesijudindamas iš vietos). Šimts velnių! Tai įklimpau!

KURTAS (įeina vidurinėmis durimis; smokingas, gėlė prie krutinės). Labą vakarą! Justo dar nėra? Kogi stovi, kaip baslys?

GERHARDTAS (kaip ir pirmiau). Reikėjo gi man gert šampaną!

KURTAS. Kas tau?

GERHARDTAS (sau). Ir Justo keistumas! Užuot perspėt mane...

KURTAS. A, dabar visa suprantu! Tave atstatė!

GERHARDTAS (sau). Tik pamanyt! Visai to nelaukiau!

KURTAS. Taip, mano mielas, iš moterų visko gali susilaukt. Jei nežinai, tai ir nesikišk!

GERHARDTAS (įširdęs). Ji man pastatė niekingaš pinkles! Nudavė esanti elgėta... guvernantė...

KURTAS. Ir tu patikėjai?

GERHARDTAS. Ji parodė telegramą iš Cincinnati, iš tėvo....

KURTAS (gailestingai). Diletantas!

GERHARDTAS. Tu jos dar nežinai! Joje sėdi pats velnias!

KURTAS. Aš jos dar nežinau... bet ji moteriškė! O tu parodyk man moteriškę, kurios aš nenugalėčiau per valandos ketvirtį!

GERHARDTAS. Neperšokęs per tvorą nesakyk—op!

KURTAS. Dabar, kada tu mane perspėjai? Tavo neatsargumas —bus man atsargumo pavyzdžiu! (Beldžiasi į Justo duris).

GERHARDTAS. Pagirų puodas! Tokio, butent, jai ir reikia! Jei tai įvyktų—bučiau atkeršytas! (Išeidamas). Šimts velnių!

12 SCENA

Kurtas ir Justas

JUSTAS (įeidamas iš dešinės, stengiasi užmaut antrąją švarko rankovę). Tai tu, Kurtai? Atleisk man— aš dėsčiau daiktus. Kur Gerhardtas?

KURTAS. Išėjo.

JUSTAS. O panelė Wiegand?

KURTAS. Apie tai, aš norėjau tavęs paklaust.

JUSTAS. Kaip tu puikiai atrodai! Esi panašus lyg į kokį princą!

KURTAS. Kiekvienu atvėju gali mane pasveikint.

JUSTAS. Kodel?

KURTAS. Visame fronte nugalėjau!

JUSTAS. Visuotinajame susirinkime?

KURTAS. Aš tik iš ten. Jis buvo labai trukšmingas. Karštose kalbose begailestingai buvo sukritikuotas Banko Valdybos veikimas, bet nei vienas kalbėtojų nepatiekė realaus plano. Tada išėjau kalbėt aš; pasakiau visa atvirai ir aiškiai daviau suprast, jog pradėjau supirkinėt puolančias biržoj akcijas. Savo pastaba, jog aš tam reikalui realizuoju didžiąją savo kapitalo dalį—padariau didžiausio įspudžio. Bet didžiausias mano laimėjimas buvo, kai aš savo pranešime išdėsčiau savo planą banko reikalams pataisyt. Mano siulymai didžiąja balsų dauguma buvo priimti, o mane išrinko inspektorium prižiurėt vykdymo mano išdėstytųjų projektų!

JUSTAS. Štai kaip?! Reiškia, tavo karjera jau padaryta?

KURTAS. Tikiuosi!

JUSTAS. Tai tu dabar busi mano viršininkas?

KURTAS (sėdasi kairėje pusėje). Taip! Dabar pavalysime tas Augėjaus arklides!

JUSTAS. Taip, tai bent plati dirva tavo organizatoriniams gabumams pareikšt.

KURTAS. Tu pats greit pajusi, kad toje įstaigoje pradėjo pust nauji vėjai!

JUSTAS. Sveikinu tave ir save drauge!

KURTAS. Svarbiausioji sąlyga šioje užduotyje—įgyt gana aukštą autoritetą.

JUSTAS. Savaime aišku.

KURTAS. Delto tu, turbut, nesupyksi, jei aš patieksiu tau keletą patarimų, kai del tavo elgimosi ateityje?

JUSTAS. Be abejo, ne!

KURTAS. Apie dokumentą, sulig kuriuo tu man perleidai savo turto trečdalį, nė dabar, nė ateity neprivalo but jokių negeistinų komentarų.

JUSTAS. Visai teisingai!

KURTAS. Ir delto, mudu dabar turiva susitart, kaip oficialiai paaiškint, spaudoje paskelbtąsias žinias, apie testamentą.

JUSTAS. Butinai!

KURTAS. Ir štai čia tavo perleidimo faktas ir turi labai didelės reikšmės tam, kad ateityje testamentas juridiniai nebebutų persvarstomas.

JUSTAS. Visai suprantama.

KURTAS. O del to—mudu taip sutarkime—tu permatydamas proceso pralaimėjimą, pats iškalno nuo gautojo palikimo atsisakei.

JUSTAS. O—o! Koks Kolumbo kiaušinis!

KURTAS (keldamos). Ir taip, tikiuosi, kad aš galiu but visai įsitikinęs, kād tu ateityje del to punkto manęs nesukompromituosi?

JUSTAS (užsigavęs). Bet, Kurtai!

KURTAS. Na, gerai; aš tavim tikiu—o dabar buk taip malonus supažindink mane su amerikiete.

JUSTAS. Bet aš nedrįstu nutylėt—ji tavim nelabai tiki.

KURTAS. Kaip tai?

JUSTAS. Ji įtaria, kad tu siuntinėji jai gėles kokiuo nors paslėptu tikslu.

KURTAS. Jinai jau žino, kad tai aš tas gėles siuntinėju?

JUSTAS. Taip, pažinęs tavo raštą aš tave nenorom išdaviau; atleisk man!

KURTAS. Ką tu! Aš priešingai esu tau už tai dėkingas. Supažindink mane, o visa kita palik man pačiam.

JUSTAS. Tuojau. (Skambina). Bet tik tada, jei tu turi kai del jos rimtą sumanymą.

KURTAS. Kuorimčiausią!

JUSTAS. Tai nedrįstu paslėpt nuo tavęs, kad ir Gerhardtas...

KURTAS. Gerhardtą jinai jau nušvilpė!

JUSTAS. Nejau? Ar jis tai pergyvens?

KURTAS. Visai ramiai!

JUSTAS (įėjusiai Rozai). Prašau pranešt panelei Wiegand, kad aš prašau ją valandėlei čion išeit (Roza išeina).

KURTAS (pasižiurėjęs į veidrodį). O cho-cho! Aš panašus į laukinį žmogų—plaukai, kaip išsidraikę!

JUSTAS. Tu perdedi!

KURTAS. Aš taip negaliu... Ar rasiu pas tave šepetį ir šukas?

JUSTAS. Krepšyje, iš pat viršaus.

KURTAS. Perspėk ją, aš tuojau sugrįšiu (išeina dešinėn).

13 SCENA

Justas ir Doris

JUSTAS. Vargšas Gerhardtas! (kraipo galvą).

DORIS (įeidama). Štai ir aš, ponas Haeberlin. Tamsta, matomai, nori man paaiškinti...

JUSTAS (nustebęs žiuri į ją). O! Tai tamsta?!

DORIS. Kas tokio?

JUSTAS (išsigandęs). Viešpatie, aš tik-tik nepasakiau tamstai komplimento!

DORIS. Na, pasakyk tamsta!

JUSTAS. Ne, ne, už jokius pinigus!

DORIS. Kodel gi, ne?

JUSTAS. Bijau tamstos įtarimo!

DORIS. Aš tamstai tikiu.

JUSTAS. O aš tamstai ne!

DORIS. Na, o kaip musų ginčijamas klausimas?

JUSTAS. Pirmiausia svarbesnieji reikalai. Ten, mano kambary, sėdi žmogus mirštąs iš geidulio susipažint su tamsta.

DORIS. Dar vienas?

JUSTAS. Kurtas Engelhardt.

DORIS. Genijus numeris antras!—All right, tegul įeina—aš esu apsiginklavusi! (sėdasi kairėje pusėje).

JUSTAS. Puiku! (Eina dešinėn).

DORIS. Klausyk, tamsta! Man nevisai bus patogu, jei tamsta vėl kaip pirma kad padarei, nedrąsiai pasislėpsi.

JUSTAS. Bet aš negaliu.

DORIS. Chm... Gerai. Pasiųsk man ji, tamsta čionai, o patsai pasilik ten.

JUSTAS. Klausau.

DORIS. Ir buk ten, kol tamstos nepakviesiu.

JUSTAS. Gerai. (Išeina).

14 SCENA

Doris ir Liusi

DORIS (išėjus Justui, prieina prie savo durų ir tyliai šaukia). Liusi!

LIUSI (išeiginiuose drabužiuose). Ką?

DORIS. Greičiau... genijus su gėlėmis—atėjo! žiurėk, gerai tik suvaidink! (išeina dešinėn)

LIUSI (pusbalsiai). Busi patenkinta! (Sėdasi ir paima Kurto prisiųstąjį buketą).

15 SCENA

Kurtas ir Liusi

KURTAS (įeina; prieina prie jos įprastu nachalumu). Gerbiamoji! Mano pusbrolis—kurį prašiau supažindint mane su tamsta—pranešė man, jog tamsta išreiškei norą matyt mane be liudininkų.

LIUSI. Ar man prašant, jis tai tamstai pranešė?

KURTAS. Taip, tamstai, laisvai Amerikos pilietei, kurios šiandien mums, nekulturingiems barbarams parodo, kad ir vakaruose žvaigždės teka!

LIUSI. Aš iš Amerikos—kol kas teisingai. O tamsta?

KURTAS (ceremonialiai lenkdamos). Juristas Kurtas Engelhardt —žiemių-Vakarų Prekybos Banko inspektorius.

LIUSI (truputi nulenkdama galvą). Mano padėtį, turbut, jau tamsta žinai?

KURTAS. Kaipo amerikietė, sutiksi, turbut, tamstą, kad susipažinus su žmogumi tikslu užmegsti vien tik žmoniškumo santykius, pirmiausia yra svarba pažint patį asmenį, bet ne jo padėtį.

LIUSI. Bet kas gi vertė tamstą užmegst su manimi tuos santykius?

UŽSISAKYKIT ŠITĄ KOMEDIJĄ LOŠT ATEINANČIOS ŽIEMOS SEZONE. Komediją "Glušas" vertė iš vokiškos kalbos vienas iš Dzimdzių aristų, p. Dineika—ęeras žinovas teatrų. Veikalą išleidžia L. N. Varpo Drja, New Britain, Conn.. Šita komedija nebus visa per "Amerikos Lietuvį", eis tik nekurie straipsniai, taip kad lošėjai gautų su ja susipažint ir ant ateinančio žieminio sezono užsisakytų. Knyga bus gatava į savaitės laiką. Norint ją užsisakyt reikia rašyt pas L.N.Varpo Draugijos vedėją po šiuomi adresu:
A. P. OSTEIKA, 432 Main STREET, New BRITAIN, CONN.

A. Čechovas

DIRKSNIAI

Architektorius Petras Vaksinas grįžo iš miesto namo po šviežia įtekme tiktai ką pergyvento spiritismo seanso. Nusiimdamas drabužius ir guldamas į savo vienintėlę lovą (ponia Vaksinienė buvo išvažiavusi į atlaidą), Vaksinas nejučiomis pradėjo prisiminti visa tai, ką buvo girdėjęs ir matęs. Tiesą pasakius, seanso nebuvo, o vakaras praėjo tarp baisių pasikalbėjimų. Kažkokia panelė nė iš šio, nė iš to užvedė kalbą apie svetimų minčių atspėjimą. Nuo minčių nejučiomis pereitą prie dvasių, nuo dvasių prie vaidinimų, nuo vaidinimų prie gyvai palaidotų... Kažkokis ponas perskaitė baisią apysaką apie negyvėlį, karste persivertusį. Pats Vaksinas pareikalavęs lėkštelę ir parodęs panelėm, kaip reikią su dvasiomis kalbėties. Tarp kit-ko jis iššaukė savo dėdę Kazį Mironą ir jį mintimis užklausė: "Ar man nelaikas namus žmonai pavest?"—į ką dėdė atsakė: "Geram laike viskas gera."

"Daug paslaptinga ir... baisaus esama gamtoje...—galvojo Vaksinas, beguldamas į lovą—"Baisųs ne negyvėliai, o tasai nežinojimas..."

Išmušė pirmą valandą nakties. Vaksinas apsivertė ant kito šono ir iškišęs galvą iš-po kaldros pažvelgė į silpną, balzganą lemputės šviesą. Liepsnelė mirgėjo ir vos-ne-vos teapšvietė dėdės Kazio Mirono paveikslą, kabantį prieš pat lovą.

"Na, o kas butų, jeigu dabartiniu metu ateitų pas mane dėdės šešėlis?—pakilo klausimas Vaksino galvoj.

—Ne, tatai negalima!"

Vaidinimai—prietarai, vaisius nenunokusio proto, bet, visgi kaip ten nebutų Vaksinas užtraukė kaldrą ant galvos ir dručiai užmerkė akis. Jo vaizduotėj sumirgėjo persivertęs karste lavonas, pasirodė paveikslai mirusios tetos, vieno pasikorusio draugo ir merginos — skenduolės... Vaksinas pradėjo varyt iš galvos pamirusias mintis, bet juo energingiau jas vaikė, tuo baisesni kildavo paveikslai ir mintys. Jam begulint pasidarė kažkaip nejauku.

"Velnias žino kas... Bijaisi, tarsi mažiukas... Kvaila!"

"Tik... tik... tik,"—tiksėjo sieninis laikrodis. Bažnyčios bokšte laikrodis išmušė valandas. Tas laikrodžio mušimas tęsėsi išlėto, buvo niurus, už sielos traukiantis... Per pakaušį ir Vaksino pečius, perbėgo šalti šiurpuliai. Jam pasirodė, kad ties jo galva kaž-kas sunkiai kvepuojąs, tarsi dėdė išėjo iš rėmų ir ties juo nusilenkė... Vaksinui pasidarė nepakenčiamai nejauku. Jis suspaudė iš baimės dantis ir sumažino alsavimą. Pagalios, kuomet per adarą langą įlėkė karkvabalis ir ties jo lovą ėmė lekiot ir sparneliais plasdent, jis neišlaikė ir beviltingai sušuko.

—Ponas Vaksine, ko jus norite?—už minutės pasigirdo už durų tarnaitės balsas.

—Ak, tai jus, Rožiutė? —nudžiugo Vaksinas.—Ko čia tamstai besirupint? Baltrus butų galėjęs....

—Jog Baltrų jųs pats į miestą išleidote, o Barbė kaž-kur iš vakaro išėjo... Ko jųs norite? Nieko nėr namie... Ko dar jums truksta?

—Aš, širdele, štai ką norėjau pasakyt... Taigi... Bet jųs įeikite, nesivaržykite! Pas mane tamsu...

Į miegamąjį įėjo stora, raudonikė Rožiutė ir laukiamoj pozoj sustojo.

—Sėskite, Rožiute... Matote-gi, kame dalykas...—"Ko dar jos čia paklausius?" —pagalvojo Vaksinas, dairydamasis į dėdės paveikslą ir jausdamas, kaip jo siela išlėto į ramią padėtį įeinanti.

—Aš, atvirai kalbant, štai ko norėjau jusų prašyt... Kuomet rytoj žmogus keliausiąs į miestą, tai neužmirškite jam pasakyti, idant jis... taigi... užeitų sigarų nupirkt... Bet jųs sėskite!

—Cigarų? Gerai! Ko dar jųs malonėtumet?

—Aš noriu... Aš nieko nenoriu, bet... Taip jųs sėskite! Aš dar ką-nors sugalvosiu...

—Merginai nepridera vyro kambaryj stovėt... Ponuli, jųs, kaip matau, išdykęs... juokdarys... Aš suprantu... Del cigarų žmogų nežadina... Aš suprantu...

Rožiutė apsisuko ir išėjo. Vaksinas iš pasikalbėjimo su ja truputį aprimęs ir susigėdijęs del savo baimės, užsitraukė kaldrą ant galvos ir užmerkė akis. Apie dešimtį minutų jis jautėsi pakenčiamai, bet paskiau jam į galvą vėl visokios kvailybės pradėjo lįst... Jis nusispiovė, užbraukė degtuką ir užžiebė žvakę. Bet ir šviesa nieko nepagelbėjo. Išgasdintai Vaksino vaizduotei rodėsi, kad kaž-kas žiuris iš kampo ir kad dėdė mirksi akimis.

—Aš vėl jai paskambinsiu, tegu ją velniai... — nutarė jis.—Pasakysiu jai, kad aš sergu... Paprašysiu lašų.

Vaksinas paskambino. Atsakymo jokio nesulaukė. Jis dar kartą paskambino ir tarsi atsakant į jo skambinimą, bažnyčios laikrodis pradėjo mušti valandas. Baimės apimtas, visas sušalęs, jis tekinas išbėgo iš miegamojo kambario ir, žegnodamasis, keikdamas patsai save už tuščią baimę, basas ir vienuos marškiniuos įbėgo į tarnaitės kambarį.

—Rožiute!—prakalbėjo jis drebančiu balsu ir pabarškino į duris.—Rožiute! Jųs... miegate? Aš... taigi, mat... sergu... Lašų!

Atsakymo nebuvo. Aplink viešpatavo tyla...

—Aš tamstos prašau... suprantate? Prašau! Ir del ko tasai... nedrąsumas, nesuprantu, ypač jeigu žmogus... sergąs? Kokia-gi iš tamstos moteris. Argi tamstos metuose...

—Aš tamstos žmonai pasakysiu... Dorai merginai ramybės neduodąs... Kuomet aš gyvenau pas ponus Ancigus ir ponas panorėjo ateit pas mane del degtukų, aš supratau... aš iškarto supratau, kokių degtukų jis norįs ir pranešiau poniai... Aš dora mergaitė...

—Ak, kokiem velniam man reikalinga tamstos dorybė? Aš sergu... ir prašau lašų. Ar supratote? Aš sergu!

—Jusų žmona gera ir dora moteris ir jųs ją privalote mylėt. Taip! mylėt! Jinai ištikima moteris! Aš jos priešu nenoriu but!

—Tamsta esi kvaila ir viskas! Ar suprantate? Kvaila, kaip čebato aulas!

Vaksinas atsirėmė į adveriją, rankas kryžiavai sudėjo ant krutinės ir pradėjo laukt, kuomet jo baimė pereisianti. Sugrįžt į savo kambarį, kur žibėjo žvakė ir žiurėjo rėmuose dėdė, stokavo iegų, stovėt gi prie tarnaitės kambario durų ir dar vienuos baltiniuos iš jokio atžvilgio buvo nepatogu. Tai kas bepaliko daryt? Laikrodis dvi valandi išmušė, o baimė dar vis neperėjo ir nesumažėjo. Koridoryj buvo tamsu, nors į akį durk ir iš kiekvieno kampo kaž-kas tamsus žiurėjo. Vaksinas pasisuko veidu į adveriją, bet tuojaus-gi jam pasirodė, kad kaž-kas išlėto truktelėjo jį iš užpakalio už marškinių ir palietė jo pečius...

—Kad tave vėlniai... Rožiute!

Atsakymo nesulaukė. Vaksinas atsargiai atidarė duris ir pažvelgė į kambarį. Doringa tarnaitė be rupesčio aukštielninka miegojo. Apytamsoj buvo galima pastebėt jos diktas, sveikata alsuojąs kunas. Vaksinas įėjo į kambarį ir atsisėdo ant pintinės, stovinčios prie pat durų. Dalyvaujant miegančiai, bet gyvai esybei, jis pajuto, kad jam esą lengviau.

—"Tegu miega sau, biaurybė...—galvojo jis.

—Pasėdėsiu jos kambary, o kuomet prašvisią, išeisiu... Dabar anksti prašvinta."

"Tačiau, ką reiškia dirksniai! Žmogus išsilavinęs mąstantis, o tuo tarpu... velnias žino kas! Net gėda..."

Netrukus, prisiklausęs į tykų, vienodą Rožiutės alsavimą, jis visiškai nusiramino...

Šeštą valandą ryto Vaksino žmona, sugrįžusi iš atlaidų ir neradusi vyro miegamajam kambaryj, nuėjo pas tarnaitę paprašyt smulkių pinigų, idant su vežėju atsiteisus. Įėjus į tarnaitės kambarį, jinai išvydo šitokį paveikslą: ant lovos, visa nusiklojusi nuo karščio, miegojo Rožiutė, o porą metrų atstui nuo jos, ant didelės pintinės, susirietęs į kamuolį, kriokė jos vyras ir kriokdamas saldžiai miegojo. Jis buvo basas ir vienuos marškiniuos. Ką pasakiusi žmona ir kaip buvo kvailas vyro veidas, kuomet jis pabudo, palieku įsivaizdinti skaitytojams. Ašai gi, beiegis, dedu plunksną į šalį, nes ji daugiau rašyt nebegali.....

J. Naruševičius.

Mokolai—1926

KELIAS Į GARBĘ

Francuzų rašytojas Henrikas d'Almėras išleido Paryžiuje įdomią knygelę, užvardintą: "Avant la gloire." Joje apsakoma kaip pragarsėjo žinomi francuzų apysakų rašytojai ir dramaturgai: Iš to veikalo galima padaryt išvadą, kad tikriausis gyvenime pasisekimas, esą—ne talentas, bet laiminga aplinkybė. Richepin dėkingas del savo garbės... tirolinei skrybėlei raudonais pomponais. Kol rašydavęs komedijas ir apysakas, niekas apie jį nežinodavęs, pagalios, kai užsidėjo tirolinę skrybėlę, pradėjo jį vieni kitiems rodyt ir vieni iš kitų sužinodavo, kad esąs kelioliikos veikalų autorius. 1883 m. aplinkybių susibėgimas jam dar geriau patarnavo. Mieste St. Martin statyta scenoje jo veikalas: "Nen Sahib;" kai vieną dieną perstatant veikalą susirgo artistas turintis lošt svarbiausią rolę, publikai buvo pareikšta, kad jį pamainysiąs —autorius. Ant rytojaus Richepin jau skaitėsi esąs Paryžiaus garsenybe. Sardou tapo garsiu dramaturgu pasidėkuojant tai aplinkybei, kad 1853 m. parašė veikalą, kuriame svarbiausią rolę turėjusi lošt artistė persirėdžiusi vyru. Aplinkybės taip laimingai susidėjo, kad tasai veikalas vadinamas "La taverne des ętudiants" gulėjo ant viršaus tarpe daugybės užrašų, sudėtų Odeono direktoriui Vaez, ir kad pakliuvęs į rankas jo draugei, panelei Bėrangėre, kuri jau nuo senai esą svajojusi pasirodyt scenoje su kelnėmis. Lotį pateko į skaičių literatų irgi pripuolamu atsitikimu. Jis, kaipo jaunas leitenantas, po sugrįžimo iš tolimos kelionės, nusiuntė vienam laikraščiui kelias fotografines nuotraukas. Leidėjas paprašęs jį duot raštu reikalingų paaiškinimų prie atsiųstų atvaizdų. Jaunikaitis atsakė, paaiškindamas, kad nenoris but spausdinamas, bet į pasikartojantį leidėjo prašymą parašė atatinkamą atvaizdams paaiškinimą. Tai buvo jo pirmutinis kurinys—nuo sekančio jau neatsikalbinėjo.

MOTERYSTĖ IR JOS REIKŠMĖ

Apie moterystę taip sunku ką nors naujo pasakyt, kaip apie moterį ir apie pavasarį. Tačiau vienas vokiečių laikraštis vis-gi išdrįso rizikuot ir išsiuntinėjo pragarsėjusiom pasaulyje moterims klausimą: Ką jos manančios apie moterystę? Daugybė atsakymų—labai išblyškusios spalvos. Štai du ryškesni atsakymai: Vice-grafienė de Peyronney, žinoma iš slapyvardžio "Etincelle" Paryžiaus literatė (rašytoja) šiaip rašo savo atsakyme: "Jaunai merginai moterystė išrodo esant gražiausia pasaulyje iškilmė. Moterystė jai esą pirmasai žingsnis ant kelio smagumų, garbės ir žaidimų. Jam, t.y. vyrui, tai esą paskutinis žingsnis ant kelio į namų židinį, prie kurio pasilsi, ir į fotelį, kuriame snaudžiąs. Jai esą viskas nežinoma ir jinai viską norinti žinot; jis esą viską žino ir—norįs užmiršt.. Gyvuoja kukli ir neapkainuota dorybė, kuri galinti duot ramybę ir viengungiausias, viena į kitą panašias dienas paįvairint: toji dorybė, tai esą gerumas. Jinai esą padariusi žmonijos gerovei kai, visi išradėjai ir pamokslininkai. Truputį reikia daugiau iš abiejų pusių gerumo, o moterystė businti savo pamate vienintėlis galimas kelias į atlikimą musų sunkios žemėje kelionės."

Amalija Joachim'e, žinoma dailininkė rašo: "Tvirtinu, kad moterystė tai esą vienintėlis artinimosi kelias į tobulybę, kurioj kiekviena pusė stengiasi ne pati but laiminga, bet kitą pusę laiminga padaryt."

Labai butų malonu, kad ir musų bent žymesnės moterys šį straipsnelį perskaičiusios, atsiųstų "Amerikos Lietuvio" redakcijai savo atsakymą: ką jos manančios apie moterystę? Lauksime.

RANKŲ BUČIAVIMAS

Francijoj ir Anglijoj pradeda agituot, idant atgaivinus ten nuo senų laikų atmestą paprotį sveikinantis bučiuot moterims ranką. "Daily Graphic", paremdamas tą projektą ir pripažindamas rankos bučiavimą esant gražiau, neg shakehands, apgailestauja, kad esą negalima sugrįžt į senų-senovės anglų paprotį, kuris įsakydavo sveikinantis moterį bučiuot ją į veidą. Tai taip kitur, o kaip Lietuvoj? Lietuvoj, kaip žinoma, rankų bučiavimas prigijo ir užsiliko dar nuo baudžiavos laikų, kuomet baudžiauninkai laižydavo savo ponams rankas. Prieš pasaulinį karą tasai paprotys jau buvo žymiai sumažėjęs ir bebaigiąs nykt. Po karui vėl įsigalėjo rankų buičavimas moterims. Lietuvos laikraščiai buvo bemėginą su tuo vergijos likučiu kovot, bet toji kova pasiliko be pasekmių. Mat, rankas bučiuot poniutėms pirmiausiai pradėjo inteligentai, nuo jų užsikrėtė sodiečiai ir dabar jau tasai paprotis plačiai įsivyravo Lietuvoj. Seniau tik senesnio amžiaus vyrams ir moterims ir tai giminėms vyrai bučiuodava ranką, o dabar bučiuoja ranką kiekvienai, kad ir nepažįstamai ir jaunai moteriškei. Jeigu taip eis ir toliau ta pati mada, tai neužilgo ateisiąs laikas, kai vyras moterį susitikęs bučiuos jai ne į ranką, o į veidą... Nesinori tikėt, bet visko galima sulaukt... Moterėlės, ir jųs šiuo klausimu atsiliepkite!

DYKAI REUMATIZMU SERGANTIEMS

Mes turime naują metodą gydymui reumatizmo, kurią mes pasiųsime į namus kiekvieno šio laikraščio skaitytojo, kuris tik pareikalaus. Jeigu jųs turit skaudėjimą jusų muskuluose arba sąnariuose, jeigu jųs kenčiate skausmą oro permainose, štai proga išbandyt naują metodą, kuri atsieina pigiai ir kuri pagelbėjo šimtams. Jeigu jusų liga yra ir chroniška ir užsisenėjusi ir jokios gyduolės jums negelbėjo, mes patariam išbandyt šią metodą, kurią mes pasiunčiame DYKAI išbandymui.

DYKAI MUSŲ LĖŠOMIS.

Mes neprašom nuo jusų jokių pinigų, tik prisiųskit savo adresą. Mes išsiųsime jums apmokėta pašta DYKAI IŠPARDAVIMUI musų metodą. Šimtams šita metoda pagelbėjo, pagelbės ji ir jums. Nepraleiskit geros progos pasinaudot. Rašykit šiandien, jeigu jųs kenčiate nuo reumatizmo.

Pleasant Method Co.,
Dept. X 2.
3624 No. Ashland Ave., Chicago, Ill.

PRIŽIŪRĖKITE DANTIS!

Tinkamos Kainos, geriausia medžiaga, 25 metai patyrimo, visas darbas užtikrintas. Dovanai peržiuri dantis.

DR. H. A. WARREN
574 Main St., Worcester

ANDRESON AND PATTERSON

Urminiai pardavėjai Moxie, Coca-Cola, Welch's Grape Juice, Hire's Root Beer Cherry Smash. Išdirbėjai ir pardavėjai saldainių, saldumynų, gražių skrynelių, vaisių, sirapų ir orangeade.

GARSŲS CROWN QUALITY LEDAI
21 Bridge St., Worcester, Mass.
Tel. Park 5203 ir 5204

SADICK HARDWARE AND PAINT CO.
64-72 MILLBURY ST.
WORCESTER, MASS.
EST. 1913

Kuomet Kudikiai Verkia Pabandykite

BAMBINO BABY'S BEST FRIEND

Geriausis vaistas nuo vidurių užkietėjimo.

WORCESTERIO PENKIŲ CENTŲ BANKA,
316 Main Street

Įdėjimai eina ant intereso pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.

BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryte iki 3 popiet.
Subatomis nuo 9 ryto iki 1 val. popiet.
Subatos vakarais vien tik del pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 val. vakaro.

Baltijos Amerikos Linijos
KALĖDOS LIETUVOJ
"ESTONIA" gruodžio 7-tą
Važiuokit visu keliu vandeniu į pačią
KLAIPĖDĄ
per laisvąjį Danzigo portą. Iš ten tiktai vienos nakties kelionė kitu laivu.
$107. tiesiog į Klaipėdą
3-čia kliasa
UŽSIMOKĖK ABIPUS,
TIKTAI $181.
Populiariška turistinė trečia kliasa tiktai $10 brangiau vienpus, $15. abipus.
Taksai atskirium.
Žiniomis kreipkitės į vietos agentus ar į bendrovę:
Baltic American Line, Inc.,
10 BRIDGE ST., NEW YORK.

Nauja Lietuvių Krautuvė

Petras Ščiuka ir Antanas Česna atidarė Malevos Prekių, Pento visokios rušies Krautuvę. Jie patys yra patyrę malioriai, todel perkantiės dous geriausią patarimą, kur kokis pentas geriausia tinka ir patars kaip suvartot. Norinti pirkt malevos—pento, kreipkitės pas—

P. ŠČIUKĄ ir A. ČESNĄ,
23 MILLBURY STREET,
Worcester, Mass.

Lietuvis Graborius
JUOZAS DIRSA

Geriausiai patarnauju už pigiausią prekę. Jei mirtis patiktų jusų draugą arba giminę, kreipkitės prie manęs.

Taipgi teikiu patarnavimą automobiliu krikštynoms, vestuvėms, ir tt.

13 Ellsworth Street
Tel. Cedar 4953

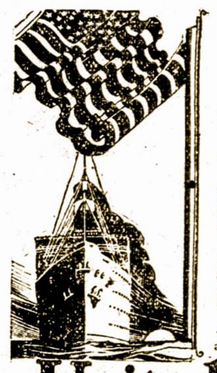

Kaledų Ekskursijos į
LIETUVĄ
Geriausiais pasaulio laivais
S. S. LEVIATHAN
Išplaukia Gruodžio 4 per Cherbourg,
vadas Mr. Jos. Turek, atstovas United States Linijos.
S. S. REPUBLIC
Išplaukia Gruodžio 11 per Bremen,
vadas Mr. Geo. Hackl, atstovas United States Linijos.

Sios ekskursijos yra ypatiškai vedamos, kas paliuosuoja jus nuo visų smulkmenų. Įrengimai ant visų United States Linijos laivų yra neprilygstami—erdvus kambariai, platus dėniai, ir tt., o prie to pridėtinis smagumas keliauti drauge su jusų tautiečiais.

Reguliariški išplaukimai Lapkričio mėnesį
S. S. President Roosevelt.....Gruodžio 1
S. S. Republic.....Gruodžio 11
S. S. President Harding.....Gruodžio 15
S. S. President Roosevelt.....Gruodžio 29

Pilnas smulkmenas patogumų keliauti laivais Suvienytų Valstijų Linijos suteiks jusų vietos agentas, arba rašykite pas

United States Lines
75 State Street, Boston, Mass. 45 Broadway, New York City

DR. EMIL BIZUB
GYDYTOJAS
Gydo Vyrų, Moterų ir Vaikų Užsisenėjusias Ligas.
17 Millbury St. (arti Vernon Sq.) Worcester, Mass.

PRIĖMIMO VALANDOS: Nuo 9 iki 12 ryto, nuo 1 iki 4 popiet ir nuo 7 iki 9 vakare, kasdien. Sekmadieniais nuo 2 iki 4 popiet

TELEFONAS PARK 2583

Pirmas Lietuviškas Graborius

Patarnauja prie laidojimo Lietuviams, taipgi persamdo automobilius Vestuvėms, Krikštynoms ir visokioms partijoms. Kreipkitės šiuo adresu:

MOTIEJUS CIVINSKAS, 340 HARDING ST.
Telephone Park 4156

PASISKAITYKIT, KAD ŽINOTUMET

Foreign Language Information Service

ŽMONIŲ APGAUDINĖJIMAS

Suv. Valstijų Pačto Departamentas susekė užtektinai visokių apgavysčių pripildyt knygą apie "tikintį amerikietį."

Jeigu pasitaikytų skaitytojui aplankyt "Sesqui-Centennial" parodą Philadelphijoj, peržiurėk Pačto Departamento parodą. Matysi moderniškai išrėdytą pačtą su vėliausiais išradimais kaip greičiausia išsiuntinėta pačto siuntiniai. Svečiai gali pasilsėt ir parašyt kelius žodelius namon.

Šitas Sesqui pačtas turi daugybę interesingų daigtų, ne tik keistų, bet pamokinančių. Yra paveikslų galerija, kur galima matyt paveikslus pačto banditų ir kitų kriminalistų, rinkinį šaudyklių ir kitų įrankių, kuriuos jie vartojo. Bet vitrina visokių vaistų, kurie apgaudinėjo tukstančius vietinių gyventojų ir imigrantų ir išlupo milijonus dolerių ar tik nebus interesingiausia visiems.

Pačto Departamentas nestovi už visus žmones ir kompanijas, kurie pačtu veda biznį. Bet yra priedermė Pačto Departamento sustabdyti, kur galima, vartojimą pačto del apgavysčių. Jeigu tik pačtas sužinos, kad koki siuntiniai yra apgavingi, siuntinį paženklins "fraudulent, ir atgal siuntėjui sugrąžins.

Kadangi mes visi negalime vykt Philadelphijon pamatyt Pačto parodą, bet mus interesuoja tie apgavingi vaistai, čionai paminėsime tik keletą iš jų.

Šių visų bonkutė arba baksiukas randasi vitrinoje — "Gland Treatment for the Restoration of Youth" kompanija Chicagoj kasmet praleido apie $100,000. apgarsint šitas gyduoles, bet jiems užsimokėjo tuos pinigus praleist, nes nuo žmonių gavo $300,000., pakol Pašto Departamentas sužinojo ir sustabdė siuntinėjimą pašto.

Yra labai daug visokių senatvėj vaistų. Toki gal daugiausia žmonių užinteresuoja. Tie vaistai visokiose formose parduoti. Pasirodė "La Mar Reducing Soap," kuris muilas garsintas labai greitai nutrint žmogaus riebumą. Ir pakol pardavinėjimas sustabdytas šio muilo išradėjas surinko $150,000.

"Oxypathor Tuberculine" gražiai skamba, garsintas džiovą išgydyti—ant syk išnaikinti džiovos perus. Išradėjas "Oxypathor Tuberculine" nieko nežinojo apie mediciną. Žinojo, kad glycerinas ir creosote negali sveikatai kenkt ir iš tų padarė džiovai vaistus.

"Owens Electric Belt" šios gadynės puikiausias išradimas, nes išgydė pavojingiausias ligas. Tik reikėjo užsidėt šitą juostą. Iš viso vertėjo išgydyt dvidešimts ligų. Bet kita kompanija Toledo, matydama šioje juostoje pasisekimą, sumanė geresnį išradimą. —"Elektro Chemical Rings". Žiedas turėjo išgydyt trisdešimts ligų. Tik reikėjo nešiot žiedą ant piršto ir tas stebuklus darė, dieną ir naktį. Pačiame žiede jokios elektros nebuvo, gal elektrika vartojama gaminant tuos žiedus. Žiedai buvo geležiniai ar plieniniai.

"Gall Tone" pilvo vaistai atnešė $5.00 už baksuką. Kas met nupirkta už $100,000 šitų vaistų.

"Korex Compound" plačiai garsinamas sugrąžint vyriškumą. Į keturius metus išradėjas suėmė $1,260,000. Išradėjas ir keli pagelbininkai buvo suimti ir net šiandien sėdi kalėjime.

Net ir vėžys, kuri liga taip suka galvas geriausių ir garsiausių gydytojų, sulig apgavikų, išgydomas. "Purifico" gvarantuoja vėžį išgydyt į trumpą laiką. Bet kuomet valdžios chemikai išegzaminavo tą preparaciją rado, kad susidėjo iš vandens, alkoholiaus, jodos ir vaistų vidurius liuosuot.

"St. James Oil" garsintas išgydyt džiovą, reumatizmą ir dusulį. O "Dirigo 1845" turėjo pailginti žmogaus gyvastį.

Yra sunkus daiktas susekt apgavinga kompanija ir sustabdyt jos veikimą. Nes patys apgauti žmonės ne stos liudininkais prieš tas kompanjas. Ir kompanijos pasidarę šimtus tukstančių dolerių, nepasiduoda. Pavyzdin, "Sargol" piliulės, kurios turėjo padidint žmogaus svorį. Išradėjas buvo suimtas, turėjo užsimokėt bausmę iš $30,000, bet ėmė tris metus sustabdyt kompanijos veikimą. Beveik 300 liudininkų buvo ant išklausymo, kuris tesėsi per tris mėnesius. Biznis egzistavo per aštuonius metus. Ir kad nors valdžia uždraudė pardavinėjimą tų pilių dar per vienus metus gauta $500,000. Buvo aršiausias atsitikimas.

Apart šitų vaistų, įvairių žmonių paveikslai labai įdomųs. Nes reprezentuoja apgavikus, kurie buvo valdžios suimti ir pasodinti kalėjimuose.

Taipgi čia galima pasiskaityt apie įvairius budus kaip žmonės ir aliejaus kompanijos agentai apgaudinėja žmones.

GERA DUONA

Kad nors duona užima labai svarbią vietą prie kiekvieno valgio, vaikai daugiausia duonos vartoja vidurdienį, nes labai daug vaikų neša užkandžius į mokyklą. Beveik kiekviena motina savo vaikui padaro "sandvičių" (dvi riekutės duonos su sviestu, tarpe kurių įdėta rėželis mėsos, surio,arba ko kito). Sandvičiai nepriduos apetito, jeigu gera duona nevartojama. Motinos atsiminkite, kad sandvičiai nebus vaikų išmesti iš užkandžių baksuko, jeigu vartosite gerą duoną.

Gera duona, sulig Suv. Valstijų Žemdirbystės Departamento nusprendimo, turi trupią, storą plutą, minkštimas netašluotas, ir kepalas lengvas, bet ne sausas. Daugybė žmonių tiki, kad nesveika valgyt šiltos arba karštos duonos, bet jeigu duona gera, sveikatai ir šilta duona nekenks. Pilnai neiškepta duona niekam netinkama.

Vaikai daugiaus duonos valgys, jeigu gaus įvairios rušies. Kartais jiems labai patinka, jeigu motinos naujoj formoj kepa duoną. Taipgi galite įvairinti duoną įdedant rozinkų, džiovintų serbentų ar kokių riešutų.

RENKANT UKĘ

Po tuo antgalviu Suv. Valstybių Agrikulturos Departamentas išleido iliustruotą knygutę (Farmers' Bulletin No.1088),kurią privalo turėt kiekvienas, kuris tik mąsto pirkt ar nuomuot ukę.

Suprantame, kad žmogus be ukininkystės patarimų, nebutų toks lengvatikis pasirenkant ukę sulig informacijų gautų iš bile kokios knygutės, bet šita ypatinga knygutė turi labai naudingų patarimų norintiems pirkėjams arba nuomotojams. Čionais truputi parašysime tik apie svarbiausius tos knygutės punktus.

Pirkt ar nuomuot? Perkant ukę, miestietis yra tokiame padėjime, kokiame randasi kaimietis, kuris vyksta miestan gyvent. Be patyrimų, abu atsitikimai gali labai brangiai kainuot. Pasekminga ukininkystė nelengva — reikalauja apsipažinimo su visokiais ukės darbais. Žmogus privalo turėt valdymo ypatybes,turi žinot ką ir kaip sodint, kaip užlaikyt žemės vaisingumą, kaip prižiurėt gyvulius. Ima ilgą laiką ir sunkaus darbo su tuom viskuo apsipažint ant savo ukės. Yra daug pigiaus pasimokint dirbant prie kito ukės arba prie kito ukininko, ypatingai jeigu žmogus turi mažai pinigų ir kartais tik užtektinai nusipirkt ukę. Kur galima, patartina nuomuot ukę, kas duoda progą apsipažint su ypatinga apielinkės ukininkyste, ir ar verta pirkt ukę. Geram ukininkui patartina pirkt ukę, kad nors turi skolint pinigus.

Kiek pinigų reikia. Klausimas ne kaip įdėt pinigus į ukę, bet kokią ukę galima pirkt su kiek pinigų turi arba kiek galima pasiskolint. Reikia atsimint, kad negalima praleist visus pinigus tik ukei, nes reikia visokių kitokių reikalingų daiktų, nekalbant apie gyvulius, javus, ir ukės vedimo išlaidas. Prasti išrengimai, mašinerijos, ir tt. gali išbaigt labai daug pinigų. Be patyrimo žmogus paprastai praleidžia per daug pinigų trioboms. Kas iš gražiai aptepliotų namų ir tvartų, jeigu visi išrengimai prasti ir žemė netinkama. Tas tik ves prie bankruto. Paprasta, ar įvairiota, ukininkystė (sakykime iš javų, ir pieninėms karvėms, kiaulėms ir galvijams), reikalauja nuo 70 iki 80 nuošimčio visų pinigų, namams ir trioboms. "Truck," vaisių, javų ir vaitos ukių beveik 90 nuošimtis gali reprezentuot nekilnojamą turtą. Vest ukę reikia praleist nuo 1 iki 3 nuošimčio visų pinigų. Bet tas irgi priguli nuo kaip ukininkui užmokėta už produktus. Jeigu ukininkas parduoda pieną ir smetoną, tai paprastai jam kas mėnesį užmokėta, ir tie pinigai užmoka bėgančias išlaidas.

Jeigu pirkėjas turi $5,000. tai gali įdėt pinigus sekančiai: jeigu pasirenka ukę $8,000 vertės (be gyvulių, tai $6,000 gali pasilikt pirmam mortgičiui. $2,500 lieka išrengimams ir operuojančioms išlaidoms. Iš tų pinigų galima praleist $600. mašinerijoms, $1,200 galvijams, $300 metalui ir aprupinimams. Lieka $400. del ukės vedimo. Bet negalima pritaikint tas skaitlines visoms ukėms. Aplinkybės mainosi.

Nėr "vieno vyro" ukės. Net labai mažos ukės reikalauja dviejų vyrų: vienam yra užtektinai darbo su arkliais, kitam važiuot į miestą ir atlikt paprastus naminius darbus. Nekurie ukės darbai reikalauja dviejų vyrų, be tiek pagelbos negalima tinkamai prižiurėt ukę. Tipiška amerikoniška ukė turi užtektinai darbo vienam ukininkui ir dar darbininkui. Paprastai, to darbininko vietą užima ukininko sunus, žmona, arba duktė.

Ką atsimint perkant ukę? Vieta, tolumas nuo stoties, miesto ar mokyklos, vietos aprašymas (topografija), ir žemė yra svarbiausi punktai į kuriuos kiekvienas ukininkas turi kreipt atydą. Renkant ukę, nespręsk žemės didumo nuo planų, asmeniškai peržiurėk žemę ir pažiurėk kiek tos žemės galėsi sunaudot. 250 akrų akmenuotos žemės turi mažiaus vertės negu 80 akrų vaisingos žemės, kuri visa gali but sunaudota. Žemė yra ukių svarbiausias punktas.

Vanduo taipgi svarbus faktorius. Jeigu ant ukės yra gyvulių, tai reikia iš anksto persitikrint,kad vandens bus net ir karščiausiais mėnesiais ir vanduo privalo but patogioj vietoj. Nereikia pasitikėt upėms. Neužsimokės toli varyt gyvulius. Ganyklose vanduo yra ukės svarbiausias faktorius.

Įeigos turi apdengt ne tik bėgančias ukės išlaidas, kaip išmokėjimus, taksus, nuošimčius, ir t.t., bet turi padidint ukės biznį. Paprastai, tas, kuris parduoda ukę neturi jokių resyčių kaslink išlaidų, bet tas nevertėtų sulaikyt pirkėja nuo pilno analizavimo viso ukės biznio.

Kur galima gaut informacijų. Keliose valstijose randasi specialios agenturos, kur norintis pirkt ukę gali kreiptis ir gaut visokios pagelbos. Kalifornija ir South Dakota, abi valstijos turi "land settlement" komitetus. Wisconsin'o Agrikulturos Departamento imigracijos direktorius apart kitų dalykų, ragina gyventojus apsigyvent toj valstijoj. Keliose valstijose galima gaut surašą ukių, ir knygutes apie agrikulturos padėjimą nuo State Board of Agriculture, arba panašiose įstaigose. New Yorko valstijos Department of Farms and Markets kasmet išleidžia "a list of farms for sale or rent in New York." Agrikulturos "experiment" stotys įvairiose valstijose išleidžia knygutes ir raportus apie žemę.

GARSIŲ AMERIKIEČIŲ GIMIMO DIENOS

Rutherford Birchard Hayes

Suv. Valstijų devynioliktas prezidentas gimė netoli Delaware, Ohio, spalių 4 d., 1822 m. Kad nors originališkai narys Whig partijos, jis prisidėjo prie Republikonų partijos, nes buvo priešingas vergijai. Naminiai karei prasidėjus, jis liuosnoriai pastojo tarnystėn. Dar budamas armijoj buvo išrinktas į Kongresą, kur daug atliko pagerindamas "copyright" (autorišką teisių) įstatymą. 1869 m. jis buvo išrinktas Ohio valstijos gubernatorium. 1876 m. nominuotas į prezidentus, ir tapo išrinktas. Jis mirė Fremont'e, Ohio, sausio 17, 1893 m., 1893 m., ir net šiandien jo viešos kalbos vartojamos kaipo priežodžiai kalėjimų vedimo.

MICHAEL IDVORSKY PUPIN

Garsus Amerikos išradėjas gimė Idvore, 1858 m. Idvor'as tada prigulėjo Vengrijai, bet šiandien Jugoslavijai. Sulaukęs 16 metų atvyko Amerikon. Be jokios pagelbos jis lankė ir užbaigė kolegiją. Užbaigdamas Columbia Universitetą gavo stipendiją toliau mokintis Cambridge Universitete, Anglijoj. Vėliau mokinos Berlino Universitete. Sugrįžo, pradėjo mokint Columbia Universitete. Jis išrado kelius telefono pagerinimus. Vienas iš kurių, bandys sujungt telefonu Ameriką su Europa. Jo knyga "Nuo imigranto iki išradėjo" (From Immigrant to Inventor), yra aprašymas jo gyvenimo nuo laiko, kuomet buvo piemuo ir iki atvykimo Amerikon. 1925 m. jis buvo išrinktas prezidentu American Association for the Advancement of Science.

KĄ DARYT JEIGU PAMETEI PIRMAS POPIERAS

Visų pirmiausia nueik į arčiausią naturalizacijos teismą ir teismo raštininkui pasakyk, kad pametei pirmas popieras, kur jos buvo išduotos, ir dieną, kada išduotos, jeigu gali atsimint.

Teismo raštininkas pagamins afideivitą ir tavęs prašys pasirašyt po juo. Afideivitas skaitysis vietoje pamestųjų pirmų popierų.

Raštininkas turės kreiptis prie Naturalizacijos Komisijonieriaus, Washingtone, išgaut leidimą išduot tau pirmų popierų duplikatą. Jeigu gaus leidimą pagaminęs duplikatą reikalaus nuo tavęs $1.00.

Antanas J. Milleris
Lietuvis Advokatas
406 Slater Building.
Worcester, Mass.

JUOKAI

Kuris įdomesnis?

—Slonis yra žinomas kaipo inteligentiškiausias gyvulis.

—Taip, o skunkė žinoma daugiausia nuo jos smarvės.

NEŽINO PRIEŽASTIES

—Kas tau, Jurgi? Sako, tave mergina pametė?

—O taip, pametė ir aš nežinau priežasties.

—Tai mat, gali but priežastis tavo nežinojimo..

NAUJAUSI LIETUVIŠKI REKORDAI

JUOZO BABRAVIČIAUS, tenoro:

16034 F—Kur Bakužė Samanota, ir Aguonėlės
16035 F—Tykiai, tykiai Nemunėlis teka, ir Visur Tyla
16036 F—Bernužėli Nes'voliok, ir Ne margi sakalėliai
16045 F—Gale sodo rymavo, ir Švint aušrelė
16047 F—Lolita, ir Aprile

JONO BUTĖNO, baritono:

16009 F—Stasys, ir Oi mergele
16010 F—Nesigraudink, mergužėle, ir Aš mergytė
16012 F—Vilniaus Kalneliai, ir Kur bakužė samanota
16016 F—Litai, ir Leiskit į Tėvynę
16023 F—Vai varge, varge, ir Aš išėjau į girelę
16037 F—Kada noriu verkiu, ir Ant ežerėlio
16038 F—Lakštingalėlė, ir Aguonėlė
16040 F—O, kai aš pas močiutę buvau, ir Eina garsas nuo rubežiaus
16041 F—Mes be Vilniaus nenurimsim, ir Girtuoklio Daina
16044 F—Kalinio Daina, ir Mano gimtinė
16048 F—Išgėriau septynias, ir Lopšinė

O. BIEŽIENĖS, soprano:

16046 F—Muzika-muzika, ir Dainuok sesute, lėpunėle

COLUMBIA ORKESTRA:

16002 F—Vestuvių maršas, ir Klerneto Polka
16022 F—Vilniaus valcas, ir Rinkinis rusiškų meliodijų
16030 F—Polka, ir Polka—mazurka
16039 F—Senelis, ir Gražuolė
16042 F—Maria, valcas, ir Berželis, valcas
16043 F—Polka Marytė, ir Polka Katrytė
16049 F—Kitayanka, polka, ir Kaimiečių valcas

DUETAI, ARMONIKOS ir KLERNETOS:

16014 F—Kubanų šokis, ir Karininkų valcas
16015 F—Draugingumo polka, ir Prakilnumo polka

DZIMDZI-DRIMDZI:

16004 F—Dzimdzi-Drimdzi, ir Futbolas, A. Vanagaičio

INSTRUMENTALIS TRIO:

16017 F—Polka makorka, ir Musų linksmoji mazurka
16018 F—Šventos Lucijos šokis Mano sielos šokis
16019 F—Santiago valcas, ir La Palomos serenada
16027 F—Meilės ir jausmų, ir Stasės polka

KABARETO ORKESTRA:

16028 F—Įvairybių valcas, ir Kaminakrečio polka

KARIŠKA KAPELIJA:

16011 F—Marselietės maršas, ir Atsiminimai iš 1917

K. J. KRIAUČIUNAS, tenoras:

16005 F—Dudelė, ir Godelės

LIETUVIŠKA ORKESTRA:

16020 F—Vestuvių Gėlių valcas, ir Mano slavokiškas valcas

K. MENKELIUNIUTĖ, soprano:

16032 F—Ne del tavęs aš mergelė, ir Vai močiutė mano

J. RAMANAUSKAS, tenoras:

16001 F—Švint aušrelė, ir Kam šėrei žirgeli

KOSTAS SABONIS, baritonas:

16000 F—Į Beržyną eina Ona, ir Atvažiavo sveteliai

JUOZAS ŠUILDAUSKAS, baritonas:

16006 F—Gėriau dieną, ir Esu ant šio svieto
16029 F—Atneša diedas kukulių viedrą, ir Oi motule ma!
16031 F—Žalioj lankoj, ir Kur josi?

VILNIAUS INSTRUMENTALIS TRIO:

16013 F—Žaidimo mazurka, ir Gegužinė polka

Rekordai kainuoja po 75 centus kiekvienas.
Norinti gaut juos, rašykit

Amerikos Lietuvi,
14 VERNON ST., WORCESTER, MASS.

VIETOS ŽINIOS

Aušrelės choro koncertas, rengiamas bendrai su **New Britaino** Varpo choru, pavyko gerai iš muzikalio atžvilgio. **Tik gaila,** kad del labai prasto oro, mažai publikos susirinko. **Rep.**

S.L.A. 318 kp. mėnesinis susirinkimas, įvyks sekmadieny, lapkričio 7 d., 2 val. popiet, Aušrelės kambary, 33 Millbury st. Nariai prašomi susirinkt laiku. **Rašt.**

Worcesterio Lietuvių Savitarpinės Paskolos Draugijos (Credit Union) metinis susirinkimas įvyks lapkričio 11, 8 val. vakare, Aušrelės kambariuose, Millbury St. Kiekvienam Credit Union nariui svarbu ateit išgirst pranešimus apie draugijos stovį ir jos darbuotę. **Valdyba.**

Suv. Liet. Am. 57-tos kuopos susirinkimas įvyks sekmadieny, lapkričio (Nov.) 7 dieną, 2 val. po pietų, Lietuvių svetainėje, 29 Endicott gatvės. Visi nariai ir narės prašomi dalyvaut šiame susirinkime, nes yra be galo daug svarbių reikalų aptarimui. Prie to, kurie esate savo mėnesines duokles užvilkę, prašome užsimokėt.

Fin. rašt. J. K. Šaloviejus.

Blėdingi šposai. Bešvenčiant "Halloween" pereitą šeštadienį, vaikėzai pridarė daug blėdies. Prie Green gatvės, 9 metų vaikiukas pavojingai ir gal mirtinai apdegė, kuomet vaikėzai, mėtydami degančius degtukus į jį, uždegė jo aprėdalus. Ugniagesiai buvo iššaukti į įvairias miesto dalis užgesint sukurtus laužus, kurie gręsė sudegint namus. Girtų ir peštukų skaičiai buvo dideli. Panašus "šposai" yra tikrai netinkami civilizuotam amžiui.

Aušros Vartų Parapijos choras rengia didelį koncertą sekmadieny, lapkr. 14, K. of C. Alhambra svetainėj, Elm St. Dalyvauja didysis choras ir solistai.

Rengia vakarienę. L. Dukterų Draugija rengia vakarienę lapkričio 7 dieną, prasidės 6 val. vakare, Lietuvių svetainėje, 29 Endicott St., Worcester, Mass. Ant vakarienės bus išlaimėta 3 dovanos. Vakarienė žada but labai puiki ir interesinga.

Pasarga: Narės visos pribukite ant susirinkimo ketvergo vakare, 4 lapkričio ir suneškite knygutes—tikietus.

Dar vienas naujas advokatas. Dar vienas naujas lietuvis advokatas pradeda praktiką Worcestery. Adv. Ignas J. Barkus atidaro savo raštinę Slater budinke, ant penkto aukšto, kambaris 546—548. Advokatas I. J. Barkus yra gimęs Lietuvoj, bet jaunas atvažiavęs į Ameriką. Jis baigė pradinę mokyklą Worcestery. 1919 metais baigė Laurent Akademiją, 1923 m. Šv. Mikolo kolegiją, ir 1926 m. Boston Universiteto Teisių Mokyklą. Lankydamas teisių mokyklą, pet du metu dirbo prie advokatų Bostone. Adv. Barkus mokykloje atsižymėjo savo iškalbumu ir debatavime gabumu. Bet, visą laiką, užsiėmęs savo mokslu, jis nepamiršo lietuvių, ir visuomet veikė lietuvių jaunuomenės tarpe, ypač Amerikos Lietuvių Studentų organizacijoj, kurios pirmininku jis buvo per du metu. Geriausių pasekmių Adv. Barkui jo profesijoj!

Atiduos alkoholį ligoninėm. Policijos Departamentas atiduos Worcesterio ligoninėm arti 200 galionų alkoholiaus, kurį konfiskavo iš automobilių. Chemikai atrado alkoholį tinkamą vartojimui ligoninėse.

Žydai statys tautišką namą. Žydai biznieriai ir profesionalai sušaukė konferenciją aptart statymą žydų centrinio namo Worcestery. Name bus teikiama vieta įvairioms žydiškoms organizacijoms ir mokykloms. Specialė komisija išrinkta apžiurėt tinkamą vietą ir pradėt vajų del namo statymo.

PARSIDUODA

PARSIDUODA ARBA IŠSIRANDAVOJA NAMAS tykioje vietoje, arti miesto. Norintiems pirkt kaina prieinama; norintiems randavot, randa pigi. Naudokitės proga. Kreipkities pas—

MARY ROLLINS,
1341 Millbury St. Worcester, Mass.
(44—45)

PRANEŠIMAS!

Gerbiamieji, šiuomi pranešu, kad užlaikau kriaučių dirbtuvę. Esu pilnai prisirengęs pasiųt Tamstom žieminius aprėdalus—siutą arba overkotą, iš geriausių vilnų audimų. Senus sutaisom, išskalbiam, išprosinam. Moterų senos mados drapanas perdarom į naujas. Furkotus (futras) perdirbam, sutaisom, kur nusidėvėję įdedam naujus kavalkus bilekokio žvėries kailio. Visokius kotus sutaisom, įdedam naujus pamušalus. Darbas užtikrintas.

J. ŠUGŽDINIS,
326 Millbury St.,
kampas Arwick Ave.

PRANEŠIMAS

PRANEŠAM savo draugams, kad mes turim Filling Station. Parduodam Atlantic gazoliną, aliejų ir kitas reikmenis automobiliams. Meldžiam atsilankyt.

P.JURKINAS ir W. LAUDINSKAS,
Kampas Harding ir Lamartine St.
WORCESTER, MASS.
(44—45)

PARSIDUODA

PARSIDUODA privatiniai namai po $4000 ir brangiau. Geriausia biznio vieta apielinkėje, prie keturių vieškelių, ir visai arti lietuvių bažnyčios.

MRS. JOHN McDONALD,
25 Beach & Line St., Girardville, Pa.
(42—46)

PAJIEŠKOJIMAI

PAIEŠKAU Augusto Globio, paeinančio iš Kasbarinos kaimo, Batakių parapijos. Jis atvažiavo iš Lietuvos 1914 m. į Cambridge, Mass. Girdėjome persikėlė į Indianą. Turiu svarbų reikalą. Kas apie jį praneš, gaus $5. dovaną.

STANLEY MOCKAITIS,
532 Crosby st., Grand Rapids, Mich.
(44—45)

SKOLINAM PINIGUS
BILE SUMĄ,
didele ar maža, ant laikrodžių, deimantų, futrų, šėrų, bonų, ir kitų vertingų dalykų. Labai maži nuošimčiai. Be jokio viešumo.

TĖMYKIT
Mes turim gana daug neatprašytų futrų del vyrų ir moterų, kurias parduosim
Už pusę jų vertės ar pigiau
Nėra galimybės, del vietos stokos, suteikt Jums kainas. Pažvelgkit tik į musų langus, pamatysit musų pasiulymus. Mes taipgi turim visą eilę
Overkočių vaikams ir vyrams už
$11.50
Vertė iki $45.00
KVIEČIAM UŽEIT.
Marcus Collateral Loan Co.,
177—183 FRONT STREET
Atdara vakarais.

ATYDA!

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS CHORAS RENGIA DU MILŽINIŠKU VAKARU:

SUBATOJE, LAPKRIČIO (NOV.) 6 — TEATRĄ
"GRAFAS KAIMIEČIŲ BERNU" ir
NEDĖLIOJ, LAPKRIČIO 7, MINSTREL TEATRĄ
ABU VAKARU BUS PO-BAŽNYTINĖJ SVETAINĖJ.

Pelnas pirmo vakaro skiriamas Šv. Kazimiero seserims. Jei neturit tikietų, pasipirkit nuo choristų. IŽANGA 50c. VIENAM VAKARUI.

KVIEČIA CHORAS.

Obuoliai! Obuoliai!

Rankomis skinti obuoliai, pirmo numerio "BALDWIN," raudoni, kaip bacviniai, tik $3.50 už bačką, su pristatymu į namus. Ar Jųs užėjot tą kaina, kur nors kitur?, "Bečiu laif," kad ne. Jei norit persitikrint, užeikit į B. & K. KAPITOL MARKET, 109 Millbury St., ir pamatysit. Telefonas Park 1415. Kromelninkai — Bakanauskas, Kudarauskas ir Gustaitis.

—Jonai, kur tu bėgi?

—Nagi į B. & K. Marketą. Mat, girdėjau, kad jie parduoda bačką obuolių už $3.50, o šolderius, lašinius, ir sudytus kaulukus po 19c. svarą.

Lietuvos Saldainiai!

Birutės Fabriko Šiauliuose.

Reikalaukite Lietuvos pramonę pirkdami tiktai BIRUTĖS saldainius

Dežutė saldainių
2½ svarų kainuoja
$1.30

Reikalaukite visose lietuviškose krautuvėse arba prisiųskite mums pinigus ir mes prisiųsime saldainius paštu.

REIKALAUJAME AGENTŲ kiekvienoje kolonijoje.

LIETUVIŲ PREKYBOS B-VĖ,
366 West Broadway,
Boston 27, Mass.
(44—48)

PAIEŠKAU savo žmonos ir sunus ieško savo mamos — Marijonos Sniečkienės, po tėvais—Paulauskaitės, paeina iš kaimo Turlojiškės, Rudaminos parapijos, Mariampolės apskričio. Paliko mus 11 d. rugpiučio, 1926. Jos išveizda: 5 pėdų augščio, biskį linktelėjus, turi vieną priešakinį dantį auksuotą,sveria apie 150 sv., nemoka nė skaityt, nė rašyt. Kalba tik lietuviškai ir biskį angliškai, metų turi 34. Drauge su jaja išbėgo ir vyras — Petras Jokubauskas, kitaip vadinasi Peter Sek. Jis dirba daugiausia restauranuose, metų turi 50, plaukai žili, nešioja akinius. Apie 5 pėdų, 5 colių augščio, trumpos nosies, riebus, paeina iš Kelmės parapijos, Raseinių apskričio. Kas apie juos praneš, gaus dovaną 5 dol.

A. SNIEČKUS,
29 Franklin St., Paterson, N. J.
(44—46)

PAIEŠKAU brolio Benio Kordušo, kuris gyvenęs Worcestery, dabar Detroit, Mich. Pamečiau antrašą. Prašau atsišaukt.

ONA ŠAPAUSKIENĖ,
11 Gold St., Worcester, Mass.

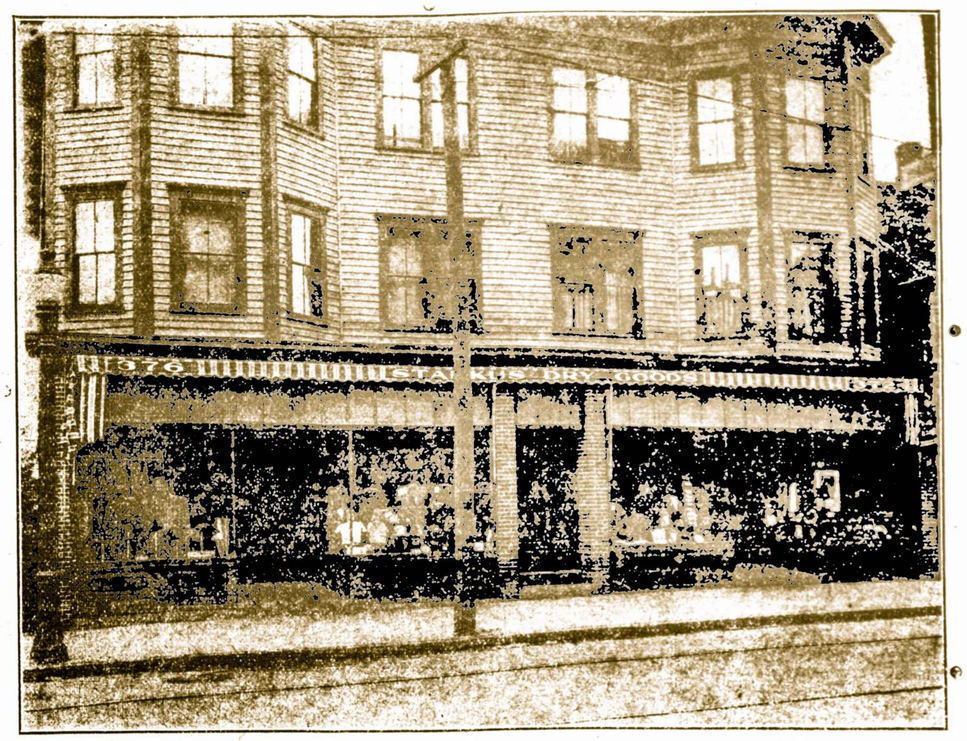

Pirkimas be pinigų

Jau užsibaigė vasara, prasidėjo šaltas ruduo, žmonės reikalauja šiltų aprėdalų. Kaip tik laiku, turim didžiausią eilę visokios rušies drapanų: vyrams viršutinių kotų, naujos mados siutų su dvejom kelnėm, čeverykų, skrybėlių, ir tt.; vaikams siutukų ir kotukų naujausia mada. Iš pereitų metų, turim paliktų vaikams kotukų, kuriuos atiduosim už pusę kainos. **Moterims ir mergenoms** yra gražiausių dresių, kotų, skrybėlių, ir futrų; mergaitėms kotukų, **dresiukių. Viskas nupiginta kaina.** Pasirinkimas didžiausias, nes ši krautuvė yra didžiausia drapanų krautuvė Millbury gatvėj. Galit ir **BE PINIGŲ PIRKT**—tik atsineškit lietuviškų bonų kuponus, o mes apmainysim į tavorą.

(42—45)

A. J. KATKAUSKAS, 372-376 MILLBURY ST.,
Worcester, Mass.

Pranešimas Automobilių Savininkams

Su **PIRMA DIENA LAPKRIČIO** prasidės registravimas automobilių del kito meto. Kas tik norės savo automobilį užregistruot, tai turės kreiptis pas vienoki ar kitoki INSURANCE AGENTĄ, kad pripildžius aplikaciją ir gavus agento parašą su paliudijimu, jog automobilis jau yra inšiurintas, o tuomet jau bus galima gaut REGISTRACIJOS BLĖTOS. Steitas su inšiurinimu automobilių neužsiima. Su inšiurinimu užsiima tos pačios kompanijos ir tie patys agentai kaip ir pirmiau. Aš budamas Lietuvių Inšiurins Agentu, ir atstovaudamas vieną iš didžiausių inšiurins kompanijų, kaip tai: "Traveler Insurance Co.", tad pasitikiu, kad Lietuviai, kurie tik turi automobilius, vietoje, kad ėjus kur pas žydelius ar kitus svetimtaučius, malonėkite ateit pas mane, o aš jums netik kad **aplikacijas su paliudijimais išpildysiu, bet kartu ir registracijos blėtas pristatysiu.** Tik malonėkite kreiptis anksčiau kaip galima — nelaukiant paskutiniu dienų.

L. J. PAULAUSKAS,
Inšiurins Agentas
14 Vernon St., Worcester, Mass.
(Ofisas prie "Amerikos Lietuvio")

TEATRALIŠKI VEIKALAI ATEINANČIAM SEZONUI

Gaunami "Dirvos" Knygyne

Juozapas ir Zelbora (aktas 1) ir **Faraono Sapnas** (aktas II) iš laikų Juozapo Egipte. Lošia 3 moterįs, 10 vyrų. Septyni atidengimai. **50c.**

Samsonas ir Delila—2 aktų, 6 atidengimų drama. Lošia 9 vyrai ir 5 moterįs ..... **50c.**

Kryžiokas—2 atidengimų komedija. Lošia 2 vyrai ..... **15c.**

Algis ir Giedrutė—tragedija iš kryžiuočių laikų. 5 aktų, 7 atidengimų. Lošia 9 vyrai, 4 moterįs **$1.00**

Veidmainystė ir Meilė—5 aktų tragi drama. Lošia 12 vyrų, 4 mot. **50c.**

Rytų Pilis—drama 5 aktų, 14 atidengimų; 8 vyrai, 5 moterįs.... **35c.**

Du Bailiu—komedija 1 akto. Lošia 3 vyrai ir 2 moterįs..... **15c.**

Kada Mes iš Numirusių Prisikelsim. Trijų aktų drama. 3 moterįs, 4 vyrai, keli pašaliniai ..... **35c.**

Grafas Kaimiečio Bernu—6 aktų komedijà su dainomis. 8 vyrai, 3 moterįs ..... **25c.**

Balon Kritęs Sausas Nesikelsi—komedija. Lošia 5 vyrai, 3 mot. **25c.**

Trėmtinis—drama iš pradžios krikščionybės, 1 akto, 5 v., 2 mot. **25c.**

Užkeikta Mergelė—4 aktų pasakа. Lošia 6 vyrai, 2 moterįs..... **25c.**

Galiunas—dviejų aktų, keturių atidengimų. Iš kovų su žmogėdžiais. Lošia 6 mot., 8 vyrai, vaikai.. **50c.**

Siųskite užsakymus su pinigais: —

"DIRVA"
6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

DYKAI NUO PATRUKIMO KENČIANTIEMS.

Nedėvėk diržo—išvengk pavojingų operacijų.

STUART'O LIMPANČIOS PLAPAO PADUŠKAITĖS yra skirtingos nuo paršimo diržo, jos yra išlaukinės gyduolės, limpančios prie kuno ir duodančios sustiprinimą toms kuno dalims, kurioms reikalinga. Neturi jokių šniurų nė sprendžinų. Nenuslenka ir neatsiremia į kaulus. Tukstančiai šiomis paduškaitėmis gydosi namie, nesutrukdami nuo darbo ir daugelis praneša, jogei šitokiu budu išsigydo. Minkštos kaip mošastas — lengva pridėt—nebrangios. Už jas gautas auksinis medalis Romoje, Grand Prix medalis Paryžiuje ir garbingas paminėjimas Panamos ekspozicijoje, San Francisco. Procesas atšitaisymo yra naturalis ir daugiau nereikia dėvėt diržų. Mes prirodysim tai pasiųsdami jum Plapao išbandymui visiškai DYKAI. Nesiųsk pinigų, tik parašyk mums.

PLAPAO LABORATORIES,
3057 Stuart's Bldg. St. Louis, Mo.

SEYMOUR LAUNDRY CO.
Išskalbia visos savaitės žlugtą kuogražiausiai, už $1.00. Gerai, švariai išskalbia drabužius ir pristato į namus. Lietuviška skalbykla.
5 SEYMOUR ST.,
Tel..... Worcester, Mass.

ADVOKATAS
Ignas J. Barkus
546—548 Slater Building.
Vedu visokias civiliškas ir kriminališkas bylas. Darau dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.
Tel. Park 7717
Rezidencija: 31 Chrome Street

ŽODYNĖLIS

Greičiausia Išmokt Anglišką Kalbą

Turėdamas Kišeninį Žodynėlį, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį budą, be kito pagelbos išmoksi kalbėt, skaityt ir rašyt. Kaina ..... 75c.

M. Paltanavičia,
14 Vernon St. Worcester, Mass.

SIŲSKITE PINIGUS LIETUVON
—per—
AMERIKOS LIETUVIO AGENTURĄ.

Sučėdinu Jums pinigų.
Duodu patyrusį patarnavimą.
Kainos labai prieinamos.
Dr. Dick-Konjoyar
Dentistas-Chirurgas
332 MAIN ST. ROOM 316
Tel. Park 3102 Valandos 9 iki 7

HELEN F. LOZORAITIS
APDRAUDOS AGENTĖ
Apdraudžia rakandus, namus, įstaigas ir tt. Duoda gerą patarnavimą ir patarimą reikale priverstino automobilių apdraudimo.
464 Millbury Street
Telefonai ——— Park 5452
Park 3202

DR. TESSMER
Dentistas
306 MAIN STREET,
Worcester, Mass.
(virš Iver Johnson krautuvės)
Suteikia Sąžiningą Patarnavimą Lietuviams!
Tel. Park 3310

Palaikymui puikių plaukų naudok Raffles

Pranas J. Bublys-Bobblis
LIETUVIS ADVOKATAS
Raštinė, State Mutual Bldg., kambaris 827. Tel. Park 5134
Namai, 51 Harlem Street, (kampas Sterling St.)
Tel. Cedar 1768-M. Worcesteryj.

DR. FR. PUSKUNIGIS
38 Providence St. Worcester, Mass
Tel. park 6947
(Priešais Lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčią)
Priėmimo valandos: 2 iki 4 popiet
6 iki 8 vakare

Tel. Park 2470
Res. Cedar 10045—J.
BEN. MENDELSOHN,
Advokatas
Ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėj. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerikoje, taip ir Europoj.
390 Main St., Room 931—932
Worcester, Mass.

ŽODYNĖLIS

GERIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBA.

Turėdamas kišeninį žodynėlį, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį budą, be kito pagelbos išmoksi skaityt, rašyt ir kalbėt. Kaina tik 75 centai. Galima gaut pas

M. PALTANAVIČIĄ,
14 Vernon Street, Worcester, Mass.

PIANO LEKCIJOS

Per daugelį metų ėmus piano lekcijas pas geriausius mokytojus, dabar pradedu eit Bostono Konservatoriją ir pradedu duot lekcijas pradžiamoksliams. Didžiausia atyda bus padėta mano mokiniams. Norinti imt piano lekcijas meldžiu užsirašyt pas mane.

Valentina Paltanavičaitė
14 Vernon St., Worcester, Mass.
Tel. Park 6407

OPERŲ ARIJOS

Naujos operų arijos, lietuvių kalboje, gražiose laidose, su Lietuvos Operos artistų paveikslais.

Mefistofelio Serenada, iš Fausto	.75
Margaritos Deimantų Daina, iš Fausto	.75
Kavatina, iš Fausto	.75
Sibelio Gėlių Arija, iš Fausto (altui)	.75
Mefisto—Aukso Štabas	.75
Valentino Malda, iš Fausto	.75
Figaro Kavatina, iš Sevilijos Kirpėjo	$1.00

Gražios, žavėjančios dainos, ypač tinkamos lietuvių koncertiniam programui. Reikalaukit dabar.

Amerikos Lietuvis, 14 Vernon Street, Worcester, Mass.